

Nad 5000 ljudi na proslavi

Slavje ob jubilejni obletnici podpisa brezpogojne kapitulacije nemških oboroženih sil za jugovzhodno Evropo se je v praznično okrašenih Topolščici začelo že v soboto popoldne z republikim orientacijskim tekmovanjem planincev. Zvečer so na vrhovih zagoreli kresovi. Planinci, taborniki in drugi mladi pa so z baklami v rokah krenili izpred gasilskega doma na bližnji hrib. Tam so ob tabornem ognju prisluhnili besedam politkomisarja 4. operativne cone Matevža Haceta, ki je pripovedoval, kako je potekala kapitulacija generala von Loehra.

V nedeljo, 10. maja se je slavje začelo s svečano sejo občinskega odbora zveze združenj borcev NOV Velenje v kinodvorani. Po pozdravnem nagovoru Miha Krofca je spregovoril predsednik občinskega odbora Filip

Lesnjak.

„Ljudje se radi spominjamo prelomnih trenutkov dogodkov iz življenja; zlasti takšnih, med katerimi smo s svojimi pravnimi odločitvami in ravnanjem zavrteli kolo zgodovine tako kot smo to sami želeli. Ob 30.

obletnici osvoboditve jugoslovanskih narodov se še posebej ponosno oziramo na našo preteklost, na tisti del življenja, ko smo premagali fašizem in izvedli največje revolucionarne spremembe, postali svobodni in začeli živeti človeka vredno življenje.

Naše prve misli zahvale in spoštovanja so seveda namenjene tistim, ki so svobodo izbojevali in dali svoje življenje za to zgodovinsko zmago.

Že veliko prej, preden je hitlerjevska soldateska v sodelovanju z različnimi kvizlinskimi hordami razkosala in okupirala Jugoslavijo, so naši narodi pod vodstvom komunistične partije in tovariša Tita pričeli priprave na oborožen odpor. In ko je Nemčija 22. junija leta 1941 napadla Sovjetsko zvezo, je bila komunistična partija Jugoslavije edina, ki je v tedanji zasluženi Evropi izdala proglas o začetku oborožene vstaje proti fašističnim okupatorjem.

Potem ko je Filip Lesnjak opozoril na moč naše partizanske vojske ter na visok krvni davek, ki smo ga dali za svobodo, je nadaljeval: „Z revolucijo so bili zasnovani temelji našega življenja: neodvisnost, samostojnost, neuvrščenost, vodilna vloga delavskega razreda, idejno usmerjanje zveze komunistov, samoupravljanje in socialistična demokracija. Jugoslavija ni od teh temeljev nikoli odstopala in tudi ne bo. Z dejanji smo dokazali, da se ne damo kupiti, da se ne bojimo nobenih pritiskov, ki hočejo slabiti našo moč in našo enotnost. To niso dosegli sovražniki niti z oboroženimi poizkusi.

30 let svobodne Jugoslavije pomeni obdobje nezadržnega socialističnega razvoja in izgradnje humane, sodobne socialne družbe. Naši cilji so jasno postavljeni, dosegli pa jih bomo z uveljavljanjem ljudskih množic kot odločilnega dejavnika družbenega razvoja, saj se zavedamo, da je osnovna sila revolucije v neuničljivi moči ljudske energije, v delovnih ljudeh, njihovi svobodi ustvarjanja, pravici, da razpolagajo z ustvarjenim delom in sodelujejo v urejanju ožje in širše skupnosti, v svobodi njihove besede, ki izvira iz privrženosti socialistični samoupravni družbi.“

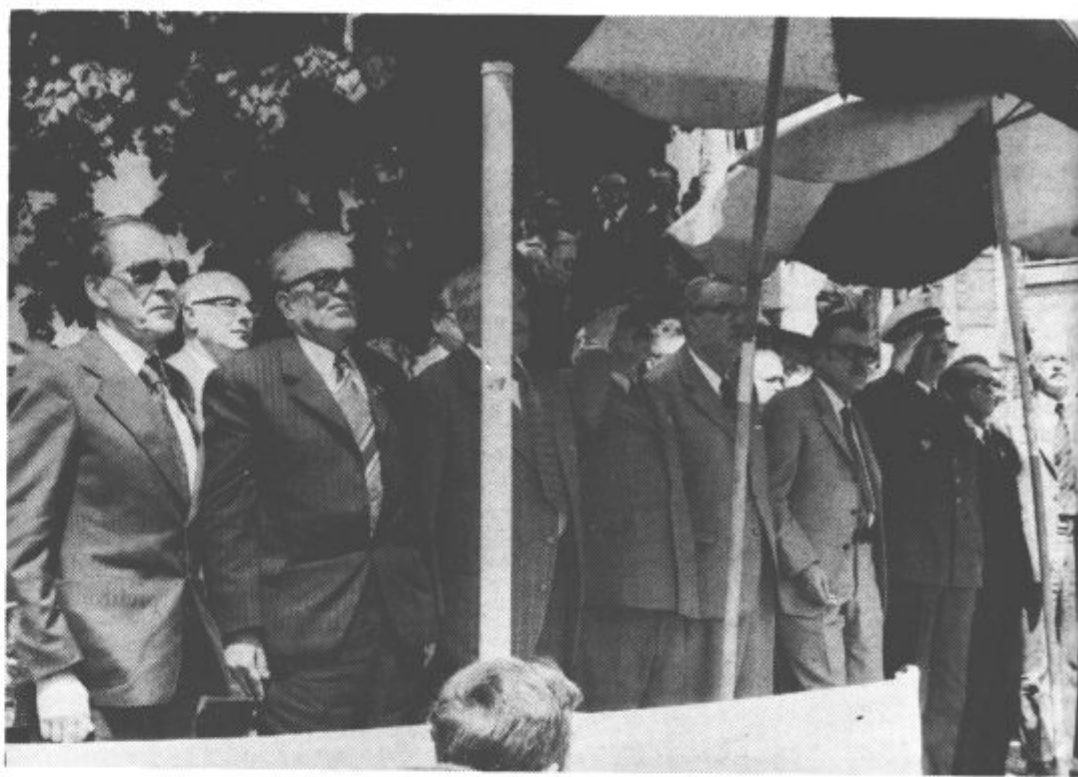
Nato je predsednik občinskega odbora zveze združenj borcev Filip Lesnjak spregovoril o velikih uspehih, ki so jih dosegli po vojni delovni ljudje in drugi občani zaradi velike pripravljenosti za delo, s samoodpovedovanjem, prostovoljnimi delom in s svojo vero v socialistično bodočnost.

„Naša dolžnost je ohraniti pridobitve pred vsakim, ki bi hotel kakorkoli razvrednotiti največja dneva jugoslovanskih ljudstev.“

S temi besedami je sklenil govor Filip Lesnjak na svečani seji, s katero se je začela osrednja slovesnost ob obletnici kapitulacije nemške armadne skupine „E“.

Predsednik skupščine občine Velenje Nestl Žgank je zatem podelil župniku iz Zavodenj Francu Šmonu red republike s srebrnim vencem, s katerim ga je odlikoval predsednik Tito za njegovo življenjsko delo v boju za pravice delavskega razreda pred vojno, aktivno sodelovanje v oboroženem boju za osvoboditev in izvedbo revolucije ter za njegovo nesebično delo v povojni izgradnji naše socialistične domovine in za zmago samoupravnega socializma. Hkrati je Francu Šmonu sporočil, da mu skupščina občine, izvršni svet in družbenopolitične organizacije ob tej priložnosti podarjajo televizor.

S svečane seje je odnesla de-

Tone Bole, Jože Borštner, Ivan Dolničar, Peter Stante-Skala, Franc Leskošek-Luka, Franc Tavčar-Rok, Matevž Haca, Pero Brajevič in Nestl Žgank – pokrovitelj proslave na slavnostni tribuni.

Odločno bomo branili vse pridobitve NOB

Udeleženci nedeljskega slavja v Topolščici so poslali zborovanju tudi pozdravno pismo predsedniku republike in ZKJ Josipu Brozu Titu.

Dragi tovariš TITO! 30-letnico zmage nad fašizmom in osvoboditve proslavljamo borci, delovni ljudje in mladi občine Velenje zbrani v Topolščici, kraju, kjer je bila 9. maja 1945 podpisana listina o brezpogojni predaji 300.000-glave nemške armadne skupine „E“. S slavja v Topolščici, na katerem smo znova obudili spomine na leta slavnega narodnoosvobodilnega boja pod Tvojim vodstvom, Ti pošiljamo priskrbe pozdrave.

Ponosni slavimo najbolj slavno obdobje iz zgodovine naših narodov in narodnosti, še posebej tudi zaradi prispevka, ki ga je dala Jugoslavija za zmago nad fašističnimi okupatorji in njihovimi hlaptci.

Dosledno smo v Velenju uresničevali eno od hotenj naše revolucije, da morajo junakom borbe slediti junaki dela. V socialistični Jugoslaviji je zrastle novo Velenje, otrok socialistične revolucije, rezultat dela. Novo Velenje so gradili ljudje, ob tem pa gradili in oblikovali tudi sebe ter ob vsakdanjem delu izpričevali bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Ob 30-letnici uspešne graditve nove socialistične Jugoslavije, ko z razvojem samoupravljanja utiramo neraziskane poti socializma, ko smo v prvih vrstah boja za mir in napredek v svetu, ko je po zaslugi tega Tvoje ime in ime Jugoslavije postalo simbol svobode, napredka, bolj humanega in boljšega jutrišnjega dne, Ti več kot 30.000 prebivalcev občine Velenje zagotavlja, da bomo, združeni v bratski skupnosti naših narodov in narodnosti, branili vse pridobitve našega narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije.

Dragi tovariš TITO! Velika želja nas vseh je – da bi bil še dolgo na čelu naše samoupravne socialistične Jugoslavije in Zveze komunistov Jugoslavije.

BORCI, DELOVNI LJUDJE IN MLADINA OBČINE VELENJE

„V imenu vseh pionirjev pionirskega odreda 9. maj se vam zahvaljujemo za načrte za šolo in obljublamo, da bomo z vsemi močmi pripomogli k njeni gradnji in jo skrbno čuvali. Hočemo postati dobri otroci naše domovine!“ S temi besedami se je zahvalila pionirka Judita Zager predsedniku skupščine občine Velenje Nestlu Žganku, potem ko je iz njegovih rok prejela načrte za nove šolske prostore

legacija vence pred spomenik talcev in borcev v Topolščici ter h grobnici 143 padlih partizanov 14. divizije v Podkrajju, razvili pa so tudi prapor ZZB NOV Topolščica. Ob 10. uri je predsednik Nestl Žgank dal dovoljenje komandantu parade Francu Vrtačniku za mimohod borcev, mladinske teritorialne enote, vojakov garnizije in Cerknice, tabornikov, planincev, gasilcev, ekip prve pomoči, godbe Zarja in drugih. Na čelu parade so korakali nosilci praporov.

Več kot 5000 udeležencev proslave in številne goste, med njimi prvega komandanta in člana sveta federacije Franca Leskoška-Luko, člana predsedstva SR Slovenije Toneta Boleta, namestnika zveznega sekretarja za narodno obrambo generalpolkovnika Ivana Dolničarja, komandanta ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnika Franca Tavčarja-Roka, člana sveta republike in komandanta 4. operativne cone Petra Stanteta-Skalo, Jožeta Borštnerja prav tako nekdanjega komandanta četrte cone, Matevža Haceta, politkomisarja in Pera Brajeviča, načelnika 4. operativne cone, nato sekretarja republiškega odbora ZZB NOV Toneta Turmherja in sekretarja medobčinskega komiteja ZKS Celje Janeza Zahraštніка, je najprej pozdravil direktor bolnišnice v Topolščici dr. Jože Rogelj. Nato je imel slavnostni govor narodni heroj Peter Stante-Skala.

Med pestrim kulturnim programom, v katerem so sodelovali recitatorji velenjskega amaterskega gledališča in prosvet-

nega društva iz Topolščice, združeni pevski zbori, velenjska rudarska godba in godbeniki šoštanjske Zarje pod vodstvom Ivana Marina, je predsednik

Nestl Žgank izročil pionirki Juditi Zager načrte za gradnjo nove šole v tem kraju z obljubo, da bo storil vse, da bodo šola začeli čimprej graditi.

Matevž Haca odgovarja na vprašanja mladih

Na čelu parade so korakali nosilci praporov in zastav

V imenu vseh borcev krajevne skupnosti Topolščica se je zahvalil za prapor predsednik krajevnega odbora ZZB NOV Stane Jelen. Obljubil je, da bodo prapor skrbno čuvali in ga ponosno nosili ob vseh njihovih praznikih, proslavah, mimohodih in drugih prireditvah. Prapor jim bo trajen simbol naših zmag nad fašizmom.

Samo jugoslovanski komunisti smo se zavedali nevarnosti fašističnega podjarmljenja

Tovarišice in tovariši! Zbrali smo se tukaj, da se pridružimo številnim proslavam, ki so te dni po vsej Jugoslaviji, da po tridesetih letih obudimo spomine na dneve, ko je bil vojaški fašizem poražen v Evropi in ko je bila osvobojena naša domovina.

Današnja proslava v Topolščici ima pa še prav poseben pomen, saj je prav v tem mestu kapitulirala balkanska „E“ grupacija, na čelu katere se je bil general von Loehr. Na področju Savinjske, Šaleške in Mislinjske doline, pa tja do Poljan in Dravograda, se je zagostila vsa fašistična drhal, ki se je pomikala z Balkana poskušala prebiti v Avstrijo. Ni slučajno, da je sovražne sile doletela kapitulacija prav na tem področju! Zaradi tega želim obuditi nekaj spominov na dogodke, ki so pred tridesetimi leti odločilno vplivali na dejstvo, da smo lahko zajeli tolikšno sovražno silo. Pri tem ne morem preskociti obdobja, ko je fašizem resno začel ogroziti evropske narode. Potem ko sta nemški in italijanski fašizem obračunala na najbolj nečloveški način z naprednimi in demokracijskimi silami doma, sta začela svoj inkvizicijski red vsiljevati še po drugih evropskih državah. Takrat se je samo KP Jugoslavije zavedala nevarnosti fašističnega podjarmljenja. Vso našo pozornost je resno opozarjala na pretečo nevarnost, še posebno takrat, ko se je nemški fašizem pojavil na naših severnih mejah.

Na pobudo CK Slovenije se je že leta 1937. leta začelo široko gibanje za obrambo severnih meja. V to gibanje so bili vključeni vsi napredni sloji, brez razlik na politično, versko ali socialno razliko. Nastala je velika diferenciacija med demokracijskimi in reakcionarnimi silami. Lahko bi rekli, da je že v takratnem gibanju nastal zametek kasnejše OF. Leta 1941, po razpadu Jugoslavije in njeni okupaciji, je bila KP edina, ki se ni pomirila z nastajajočimi položaji. Pod vodstvom tovariša Kidriča je bila v Ljubljani že 27. aprila – ko je še veljal pakt med Rusijo in tretjim Rajhom – ustanovljena OF. V njej so bili zbrani predstavniki iz vseh demokracijskih in nacionalno zavednih slojev. Tedajni izvršni odbor OF je pod vodstvom Partije predstavljal štab za pripravo na oborožen odpor. Poleg neposrednih priprav za narodni odpor po vsej Sloveniji, so se organizirali narodnoosvobodilni odbori, ki naj bi bili zametek bodoče ljudske oblasti. Zato je bila po Hitlerjevem napadu na Sovjetsko zvezo KP Jugoslavija edina, ki je bila pripravljena povesti v borbo proti fašizmu vse naše narode.

Že v prvih dneh po napadu na SZ je tudi na Štajerskem bilo ustanovljenih pet partizanskih čet. Štajerska je takrat bila najbolj ogroženo področje v Jugoslaviji. Kljub temu pa se je njen odpor krepil iz dneva v dan. In prav zaradi tega se Hitlerjeva telja o priključitvi Štajerske v nemški Rajh ni nikoli izpolnila! Mesto Šoštanj je bilo osvobojeno že oktobra 1941. leta. Zatem je sledila vrsta uspešnih borb prvega Štajerskega bataljona: na Dobrovljah in na brejskem pohodu. Sovražnik je bil prisiljen spremeniti svoj prvotni plan potujčevanja in izseljevanja in se založiti z napori, da obdrži Štajersko v svojih rokah. Res je, da smo posebno v prvih dveh letih doživljali težke udarce in so partizanske enote v najtežjih pogojih bojevanja pretrpele težke izgube. Izdaj-

stva so hromila naše politično delo med prebivalstvom. Kljub vsemu! Sovražniku ni uspelo pogasiti plamena upora. Vrzeli, ki so nastajale zaradi padlih tovarišev je zamenjavale dotok novih borcev in tako smo lahko iz najtežjih borb prihajali bogatejši v izkušnjah, bolj organizirani in še močnejši. Med prebivalstvom pa je obenem bila vedno prisotna politična aktivnost naših terenskih delavcev. Nprestano sta si partijska in frontna organizacija utirali pot v mesta in vasi. Ljudstvo je sprejemalo oblast narodnoosvobodilnih odborov, jo podpiralo in se ji podrejalo. Tako je že v drugi polovici vojne vladala v precejšnjem delu Štajerske dvojna oblast. V takratnem Rajhu smo res imeli državo v državi. Prav drastičen primer takšnega stanja je 1944. leta predstavljala osvobojena Gornje Savinjska dolina. To osvobojeno ozemlje je z močno sovražno ofenzivo bilo sicer likvidirano, toda ljudska oblast je ostala in se prav z nalezljivo silo širila in zajemala vse široke mase prebivalstva.

NAŠO DOMOVINO SMO SAMI OSVOBODILI

Tovarišice in tovariši! Dovolite mi, da posvetim več pozornosti območju, na katerem danes praznujemo. Vaša odločitev, da skupaj proslavimo praznik osvoboditve, se mi zdi pravilna. Ne samo zato, ker je v tem kraju kapitulirala nemška „E“ grupacija, ampak tudi zaradi dejstva, da je pred vojno, posebno pa skozi vsa težka vojna leta, predstavljal ta del Štajerske nepremagljivo trdnjavo Partije in osvobodilnega gibanja. Partija je v Šoštanju, Velenju in Mislinjski dolini do Dravograda, imela izredno močno oporo. Med drugimi so tu delali in dali svoja življenja pravi velikani KP in naše revolucije. Imena kot so Biba Roeck, Božo Mravljak, Kajuh, Iršič, Letonje, bodo vedno prisotna v naših srcih, kakor tudi naših generacijah. Njim gre zahvala, da so naše enote lahko v teh krajih zdržale ves čas vojne, vse do zmage! Marsikdo si najbrž misli, da je to pogojevala topografska lega z gozdnatimi in hribovskim terenom. Ne, tovariši! Obstoj naših čet v teh krajih je bil možen izključno zaradi nesebične in požrtvovalne pomoči, ki so nam jo nudili vsi hribovski kmetje, kakor tudi pretežna večina tukajšnjega prebivalstva. Težko je v pravi meri oceniti, kaj vse so pravzaprav ti ljudje žrtvovali za našo osvoboditev. V takratnih razmerah, ko je vladal najokrutnejši okupatorski teror, je vsakdo že za kosček kruha, ki bi ga dal partizanu, žrtvoval sebe in družino. Zato so vsi tisti, ki so nam nudili pomoč, ostali nevidni heroji naše revolucije.

Naše partizanske čete so se lahko obdržale samo na takšnih področjih, kjer jih je narod nesebično sprejel kot svojo vojsko. Vera v pravičnost našega boja, vera v Partijo in našo zmago, je bila tista gonilna sila, ki je lahko kljubovala tudi najhujšemu okupatorskemu nasilju. Partizani, kakor tudi politični delavci, so s svojo vztrajnostjo, požrtvovalnostjo in borbenostjo ustvarili pogoje za prihod in obstoj II. grupe odredov 1942. leta in kasneje za prihod 14. divizije. Vsakdo, ki ne pozna pogojev, v katerih smo se bojevali na Štajerskem, kar še posebej velja za prvi dve leti vojne, ne bo nikoli dojel veličine žrtev, ki jih je v svoji borbi za svobodo prispevalo štajersko ljudstvo.

POMAGALI SO NAM PREBIVALCI

Pogostoma smo pričali raznih uganj in tolmačenj, zakaj je do zajetja nemške vojske in ostale bande prišlo prav na tem, širšem terenu. Pri tem se največkrat daje prednost temu, češ da je pač tu težko prehodni teren, ki je hribovit in zaradi tega slabo komunikativen. Tega faktorja gotovo ne gre podcenjevati. Toda odločilni in najvažnejši element so predstavljale naše enote, seveda s podporo celotnega prebivalstva. Zemljišče samo brez nas prav gotovo ne bi zadržalo tudi tako ogromne in sodobno oborožene sovražne mase. Vemo tudi, da so Nemci bili prav dobro izurjeni za premagovanje še tako težkih naravnih ovir. Dovolj je, da se spomnimo samo na zadnjo nemško ofenzivo marca

Narodni heroj Peter Stante-Skala

1945. Takrat smo bili pričeli, s kakšno lahkoto so se premikale sovražne kolone po mozirskih planinah! Sicer pa ni moj namen, da bi polemiziral okrog tega. Za vse nas je važno le dejstvo, da je bil sovražnik zajet in uničen na tem področju, med tem prebivalstvom, ki je bilo že 1941. leta obsojeno na uničenje. Čelemu svetu smo dokazali, da je narod neuničljiv dokler se bori za svoj obstoj in svobodo. Celo našo domovino smo sami osvobodili. Tudi ostanki „E“ grupacije, z vsemi njihovimi hlapiči vred, smo sami zajeli. Brez pomoči enega samega zvezniškega vojaka. Če se s tem preveč ne hvalimo in ne trkammo ob prsi pa še ne pomeni, da na to nismo ponosni, da nismo neobčutljivi ob trenutkih, če nam kdo našo borbo omalovažuje ali pa naše zasluge pripisuje sebi ali drugemu. Vsi tisti, ki se tako ponasajo do naše revolucije, se svojih načinov prav gotovo ne poslušujejo iz razloga, ker jim ne bi bila preveč po volji naša samoupravna in socialistična družba. Ne, tovarišice in tovariši! Hočeš nočeš, se morajo vsi spriznati z našo stvarnostjo. Vsi poskusi, da bi se zrušila naša enotnost, so do zdaj še vedno propadli. Ta enotnost, ki je bila skovana v krvavi štiriletni borbi, ne more propasti niti v bodoče. Še več! Naš bogat primer in narodnoosvobodilne vojne so sprejeli vsi zaslužni narodi. Od nas se učijo, kako se je treba boriti za svobodo proti še tako močnemu zatiralcu! Dnevno lahko sledimo borbam posameznih zatiranih narodov širom Azije, Afrike in Latinske Amerike. Plamen revolucije je povsod v polnem jeku. Vrsta zavidnih uspehov je že bilo izbojevanih. Med temi so gotovo najpomembnejši zmaga kambodskega in vietnamskega naroda. Premagana je bila najmočnejša

sila na svetu, ki se je vezala na peščico reakcionarjev. In prav zaradi tega je naša, neuvrščena Titova Jugoslavija trn v peti vsem reakcionarnim silam na svetu! Nihče več ne dvomi, da naša država uživa v svetu velik ugled. Ta ugled pa sloni predvsem na naši dosledni politiki nevmešavanja v notranje zadeve drugih in še bolj, v podpori, ki jo nesebično dajemo vsem tistim, ki se uporno bore za svojo svobodo. Pri tem se teže razumemo, da takšnih odnosov ne moremo postaviti z našimi, najbližjimi sosedi. Beseda je o tistih sosedih, ki so nam skozi zadnjo vojno prizadejali največ gorja. To so: Avstrija, Italija in Bolgarija. Oprostite mi, če omenjam Avstrijo, ki so jo naši zavezniki tretirali kot „Hitlerjevo žrtev“. Bila je res „nasilno“ priključena k Rajhu, ampak brez prelivanja krvi. Po

ljudi. Kaj ni to dovolj prepričljiv dokaz vmešavanja v naše notranje zadeve? Kakšen je odnos avstrijske politike do nas, prav zgovorno potrjuje že zadnji proces proti ustaško-terorističnim banditom v Salzburgu. Tedaj smo lahko ugotovili, da so jih za svoje zločine skorajda nagradili. To pa spet potrjuje dejstvo, da marsikdo v Avstriji bolj žaluje za fašizmom, kot pa v sami Nemčiji.

USPEHI DELOVNIH LJUDI VELENJSKE OBČINE

Drage tovarišice in tovariši! Danes ko proslavljamo svoj največji praznik, ko proslavljamo svojo veličastno zmago nad fašizmom, se moramo zavedati, da te proslave niso namenjene samo za to, da občasno obujamo spomine na preteklo dogodke. Naša srečanja so obenem tudi vzgoja mlajšega pokolenja. Mi, ki smo si že pridobili nekatere izkušnje, smo dolžni, da vse to prenesemo na mladino, da jo urimo in usposabljam, da bo znala braniti pridobitve naše, krvave borbe, da bo znala braniti svojo zemljo, svobodno, samoupravno, socialistično domovino. Naše proslave naj bodo za poživitev in spodbudo vseh delovnih ljudi, da bomo še naprej složno dali vsak svoj delež v izgradnji socializma. Pri tem se mi zdi, da je prav, če se dotaknem tudi uspehov, ki ste jih vi že dosegli v povojnem času.

V nadaljevanju je Peter Stante spregovoril o povojnem razvoju velenjske občine. V zvezi s tem je dejal:

Ob 30. obletnici svobode se moramo ozreti tudi na pot, ki jo je prehodil naš delavski razred v boju za socialistično družbenoekonomske odnose v obdobju 1945–1975.

Vsekakor moramo ugotoviti, da je bila ta pot zelo uspešna in da so delovni ljudje v 30 letih svobodnega ustvarjanja in dela dosegli izredno pomembne uspehe na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja. Z doseženimi uspehi se težko ponaša še katera druga država na svetu.

Ta ugotovitev še prav posebno velja za delovne ljudi v občini Velenje. V minulih 30 letih je občina Velenje dosegla temeljito in vsestransko družbenoekonomske preobrazbo; iz zaostalega, pretežno kmetijskega področja – z okoli 66 % kmečkega prebivalstva – se je razvila v eno izmed najbolj razvitih industrijskih občin v Sloveniji. Velika večina delovnih ljudi velenjske občine je danes zaposlena v nekmetijskih dejavnostih, medtem ko je kmečkega prebivalstva ostalo le še 9 %.

Osnova za hitro in vsestransko družbenoekonomsko preobrazbo Šaleške doline je bil lignit, ki je dobil – kot pomemben energetski vir – svoje ustrezno mesto šele v socialistični Jugoslaviji. To naše veliko naravno bogastvo je postalo temeljna postavka v načrtih prve jugoslovanske in slovenske petletke, kjer je bilo zapisano, naj se velenjski lignit izkoristi za proizvodnjo električne energije. Na tej osnovi je širša družbena skupnost pristopila k načrti izgradnji velenjskega rudnika in šoštanjskih termoelektrarn, ki danes zagotavljajo preko 40 % električne energije v Sloveniji.

Pozneje se je hitremu razvoju energetike v občini pridružil še dinamičen razvoj kovinsko-predelovalne industrije oziroma „Gorenja“, ki se je z velikoserijsko proizvodnjo gospodinskih aparatov zelo hitro uveljavilo na jugoslovanskem in tujem tržišču. Razvoj te dejavnosti je omogočil zaposlovanje ženskega prebivalstva.

Dinamični razvoj energetike in kovinsko-predelovalne industrije je spodbudil tudi razvoj ostalih gospo-

darskih dejavnosti in družbenih služb. V občini Velenje je danes zaposlenih preko 17.000 delavcev; ob upoštevanju dejstva, da je bilo pred vojno na ozemlju sedanje velenjske občine le okoli 1000 delovnih mest, moramo ugotoviti, da je bilo v povojnem obdobju odprtih 16.000 novih delovnih mest.

Uspehi, ki so jih dosegli delovni ljudje velenjske občine, so najbolj jasno vidni v porastu narodnega dohodka na prebivalca; narodni dohodek na prebivalca je porasel od 1098 din v letu 1953 na 43.116 din v letu 1973 ali za 39-krat. Z višino 43.116 din narodnega dohodka na prebivalca se je občina Velenje povzpela na 2. mesto izmed 60 občin v Sloveniji.

Število prebivalstva v občini se je v povojnih letih podvojilo (prebivalstvo občine je poraslo od 15.843 v letu 1948 na 30.500 v letu 1975).

Za tisoče novih delavcev, ki so prihajali v Šaleško dolino iz vseh koncev Jugoslavije, je bilo treba zgraditi nova stanovanja in urediti tudi vse drugo, kar sodi k urejenim življenjskim razmeram. V občini Velenje je bilo v povojnih letih zgrajenih 6856 stanovanj, kar pomeni 3-krat več, kot jih je bilo v občini takoj po končani vojni.

Zgrajenih je bilo 14 novih osnovnih šol, mnoge poklicne in srednje tehnične šole, otroški vrtci in sodoben zdravstveni dom z vrsto specialističnih in drugih zdravstvenih služb.

Najvidnejši zunanji izraz industrijskega prebujanja in socialistične graditve pa je mesto Velenje, ki ni ustvarilo le izredno urejenega delovnega in življenjskega okolja ter socialnih razmer, temveč je izoblikovalo tudi novega delavca – ustvarjalnega in razgledanega samoupravljalca. Mesto Velenje ima danes preko 20.000 prebivalcev in vse bolj postaja tudi pomembno regionalno razvojno središče, saj že danes opravlja vrsto pomembnih funkcij za širše vplivno območje. Z nadaljnjim razvojem energetike, kovinsko-predelovalne industrije, hitrejšim razvojem terciarnih in kvartarnih dejavnosti ter modernizacijo prometnih zvez, pa se bo njegova gospodarska in družbena funkcija še povečala.

Vsi ti uspehi v materialnem in družbenem razvoju občine so delo delovnih ljudi in so doseženi z izredno požrtvovalnostjo in odpovedovanjem v sistemu samoupravljanja, ki so ga delavci sprejeli kot svojo neodtujljivo revolucionarno pridobitev, zavedajoč se, da jim le-ta zagotavlja, da si bodo kot svobodni in enakopravni proizvajalci in ustvarjalci s svojim delom sami ustvarjali boljše življenjske razmere.

Delovni ljudje občine Velenje niso ustvarili le materialnih sredstev za družbenoekonomski razvoj; temveč so tudi s svojimi lastnimi sredstvi in prostovoljnimi delom sodelovali pri reševanju vseh gospodarskih in družbenih problemov v občini. Da bi izboljšali razmere na področju otroškega varstva, šolstva, krajevnih cest in družbenega standarda, so se že v letu 1970 odločili za plačevanje samo prispevka in posebnega prispevka po družbenem dogovoru za obdobje 1970–1975. Letos 20. aprila so ponovno potrdili svojo pripravljenost za skupno reševanje družbenih problemov in se odločili za plačevanje samoprprispevka za obdobje do leta 1980.

Ob doseženih materialnih pogojih in vesplošni pripravljenosti celotne občinske samoupravne družbene skupnosti za reševanje aktualnih družbenih nalog, nas ni treba biti strah prihodnosti, zlasti še zato, ker se delovni človek – samoupravljalcev vse bolj zaveda, da sta prihodnost in usoda v njegovih rokah.

Metka Šišernik-Volčič predstavlja člane ansambla Mihe Dovžana s pevko Ivanko Krašovec

Marjan Raztresen in pantomimik Andres Valdes sta se v pogovoru zelo dobro razumela, kljub temu, da je slednji odgovarjal le z mimiko

Jože Veber in Tone Šeliga sta spregovorila o razvoju občine do leta 1980 oziroma proslavljanju 100. obletnice rudnika

● OB 10-LETNICI NAŠEGA ČASA USTNI ČASOPIS

Naš avizo — Graditeljem Velenja

Ob 10. obletnici izhajanja našega in vašega tednika smo pripravili ustni časopis, na katerem sta sodelovala novinarja ljubljanskega Dnevnika Miran Sattler in Marjan Raztresen, humorist Tone Fornezzi, ki ga mnogi bolj poznate pod imenom Tof. Na našo prireditve, ki smo jo pripravili na predvečer pred dnevom zmage, smo povabili tudi profesorja Alberta Paplerja, pantomimika Kubanca Andresa Valdesa in humorista — Radeta Furlana. Za glasbeni del programa je skrbel ansambel Mihe Dovžana s pevko Ivanko Krašovec. Ker mora takšno prireditve pač nekdo voditi, smo za to naprosili šarmantno napovedovalko ljubljanske televizije Metko Šišernik-Volčič.

Deset let organiziranega časnikarstva v naši dolini je za mlado mesto kot je Velenje pomemben jubilej. Prav tako pa tudi za nas v uredništvu, ki si prizadevamo, da bi bili bralci našega časnika čimbolje obveščeni o vseh dogajanjih v občini ter o dogodkih v sosednjih krajih.

Desetletno razvojno pot Našega časa, ki je 1. maja leta 1965 začel izhajati kot štirinajstodnevnik Šaleški rudar, je v pogovoru z v.d. direktorjem in odgovornim urednikom predstavil novinar Miran Sattler.

Mirana Sattlerja je najprej zanimalo, če je bilo teh zadnjih deset let dolgih. Ljuban Naraks je namreč že vseskozi glavni in odgovorni urednik časnika.

„Novinarsko delo je tako pestro in raznoliko, začne se zjutraj v zgodnjih urah, konča pa velikokrat v nočnih, ko je treba po raznih sestankih, prireditvah ... pisati poročila in izdelovati fotografije. Zato mi ni bilo nikoli dolgčas in delo sem prav vžljubil. Seveda pa je deset let čas, ki na človeku prav gotovo pusti določene brazde. Tudi

jaz jih imam. Ta desetletna doba mi je dala svoj pečat.“

Gledalcem v dvorani so se predstavili tudi mladi manekeni Modnega salona iz Velenja in pokazali nekaj modnih novosti za tople poletne dni.

Kaj se je zgodilo v tem času, na kar ste najbolj ponosni, je nato vprašal novinar Dnevnika.

„Na veliko stvari sem ponosen. Zlasti na to, da v naši lepi Šaleški dolini živimo v složnosti, da imamo veselje do dela, izreden elan, da nikoli ne izgubimo volje, pa čeprav smo večkrat naleteli na silne težave, ki smo jih kljub temu premagali. Skratka, ta elan, ta složnost, ki vladata v naši Šaleški dolini

stavljena na Plešivcu. Slušnost bo izredna. Pokrivali bonio celotno šaleško-savinjsko in koroško področje, kot zatrjujejo tehniki in inženirji ljubljanskega radia. Na teden se bomo sprva oglašali dvakrat na teden po dve uri. Kasneje, ko se bomo kadrovske okrepili, bo Radio Velenje oddajal vsako popoldne, po potrebi pa tudi dopoldne. Program bomo imeli vsak dan, tudi ob nedeljah, med tednom pa

Mirana Sattlerja, novinarja ljubljanskega Dnevnika je v intervjuju Ljubanom Naraksom zanimalo, če si bo tudi velenjski radio ob začetku programa omislil kakšno ptico, kot na primer ljubljanski

Modni salon Velenje, delovno organizacijo s približno 170 zaposlenimi, ki v zadnjem času dosega nezadržan razvoj. Od direktorja salona Marjana Gaberška smo zvedeli, da pripravljajo v Velenju v kratkem teden Indije. O tem kaj več pa v prihodnji številki.

Kot gosti v dvorani so na prireditvi ob 10-letnem izhajanju Našega časa bili tudi predsednik skupščine občine Velenje Nestl Zgank, predsednik njenega iz-

vršnega sveta Franjo Kljun, drugi predstavniki skupščine in izvršnega sveta, direktorji nekatere delovnih organizacij in mnogi drugi, ki jim ni vseeno, kakšno je obveščanje v naši dolini. Iz njihovega aplavza, zadovoljstva na obrazu ob odhodu dvorane si upamo trditi, da naša prireditve izredno uspešno. Vaš obisk je bil za nas najlepša čestitka ob jubileju, zato vam zanj najskrenejše zahvaljujemo.

nam dajeta izredne moči. Prav zato uspehi niso izostali. Vseposod, v vseh krajih, vseh krajevnih skupnostih, v katerih smo novinarji pogosto navzoči, so vidni rezultati dela naših delovnih ljudi.“

Kaj se je zgodilo v tem času, na kar niste ponosni?

„Ponosen nisem na to, da so med nami še vedno ljudje, ki godrnjajo in včasih tudi prikrito nasprotujejo našemu delu, našim dosežkom. Toda tudi ti se bodo morali slej ko prej vključiti v naše delo in spoznati, da so še na stranskem tiru.“

Zatem je beseda stekla tudi o sodelovanju z Dnevnikom. S to hišo smo namreč začeli lani poslovno tehnično sodelovati.

„Naš časnik se je v tem času zelo spremenil,“ je dejal glavni in odgovorni urednik in nadaljeval: „Naš čas je s tem dobil takšno obliko, ki jo ima vsak slovenski časnik. Poleg tega novinarji Dnevnika za nas napišejo tudi veliko stvari, zlasti zunanje in notranjepolitične komentarje. Pa tudi naš tehnični urednik je „Dnevnikovec“.“

Prireditve nismo posvetili le naši 10-letnici in prazniku zmage, ampak smo v petek zvečer prvič uradno snemali neko prireditve za naš radio, ki se bo oglašil v prihodnjih dneh. Oddajali bomo na ultrakratkovalovni dolžini. V začetku prek oddajnika, ki bo v Velenju, kasneje pa bo naš oddajnik po-

tudi dvakrat dopoldne. Dopoldanski program bo v glavnem namenjen gospodinjam. Predvajali pa bomo tudi čestitke za naše poslušalce.

Ob koncu je urednik Ljuban Naraks povedal poslušalcem v dvorani, kakšen bo „avizo“ velenjskega radia.

„Za avizo bomo uporabili prve začetne takte iz koračnice Ivana Marina st. „Graditeljem Velenja.““

Seveda naša prireditve ob 10-letnici izhajanja časnika ni imela le uradnega dela. Za to so poskrbeli, kot smo že v začetku omenili, naši gosti iz Ljubljane, ki niso hranili besed, ampak so izrekli marsikatero pikro na račun našega življenja in naše ureditve mesta.

Za poslušalce v dvorani smo pripravili tudi posebno presečenje. Poslušalcem je novinar Stane Vovk predstavil našega prvega naročnika Rudija Imperla iz Šentflorjana. Za njegovo desetletno zvestobo smo mu kot prvemu izročili zlato značko Našega časa.

Na oder smo povabili še sekretarja občinske konference SZDL Jožeta Vebra, ki je spregovoril o razvojnem programu občine do leta 1980, Tone Šeliga, tajnik samoupravnih organov na REK, pa je povedal, kaj pripravlja velenjski premo govnik za svojo 100. obletnico.

Pozabili pa nismo tudi na

Novinar Stane Vovk in Rudi Imperl, ki je že deset let naš naročnik. Ob tem jubileju mu je glavni in odgovorni urednik Ljuban Naraks izročil zlato značko Našega časa

Izletnik

CELJE TOZD — TURISTIČNA AGENCIJA

VABIMO VAS NA PRIJETNE IZLETE IN LETNI ODDIH:

- 17. 5. 1975 enodnevni izlet v Trst, cena 150 din,
- 17. 5. 1975 enodnevni izlet v BENETKE, cena 230 din,
- 17. 5. 1975 enodnevni izlet v LOCARNO, cena 1.350 din

Nudimo vam programe potovanj v ŠPANIJO, NA KANARSKO OTOKE, PALMA DE MALLORCA, COSTA DEL SOL, TUNIS, RODOS.

Nudimo vam programe za letni oddih. Prijave in informacije dobite v naših poslovalnicah CELJE, ŽALEC, VELENJE, MOZIRJE.

● SLAVJE V PODKLANCU PRI DRAVOGRADU:

Pozdrav borcem Vojvodinske udarne brigade

Na svojstven način so proslavili 30-letnico zmage nad fašizmom, 30 let svobodnega dela in življenja ter 30 let zmag in delovnih uspehov naših delovnih ljudi borci in mladina Subotice in Dravograda.

Pri spomeniku v Podklan- cu pri Dravogradu se je na Dan zmage, 9. maja, zbralo več kot 3.000 ljudi. Iz Subo- tice je prišlo 350 borcev VIII. vojvodinske udarne brigade, ki je v sestavi III. jugoslovanske armade skupaj z enotami IV. operativne cone sodelovala v zaključnih

bojih Titovih partizanov z nemškimi okupatorskimi si- lami in domačimi izdajci. Iz Subotice so prišli še pred- stavniki družbeno političnih organizacij, občinske skup- ščine, teritorialne enote, šol in delovnih kolektivov. Ude- leženecem slavlja so se pridru- žili še učenci Osnovne šole „Neznani talci“ Dravograd,

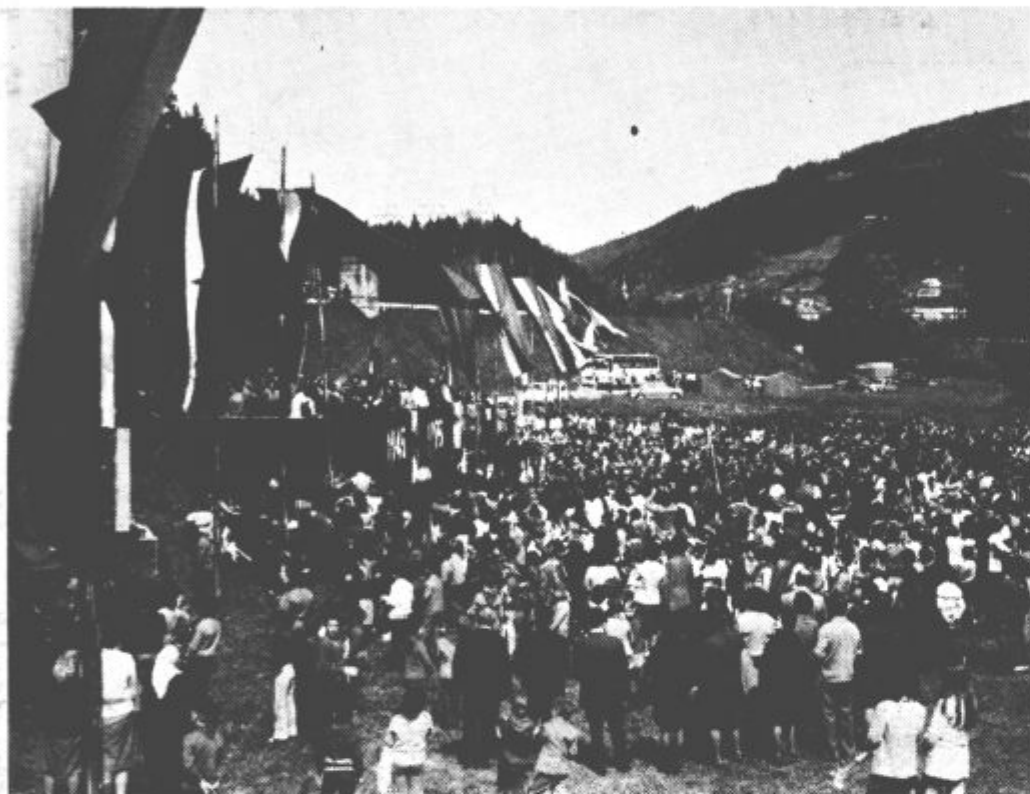
ki so se med pohodom do Podklanca poklonili žrtvam fašizma.

Slavje v Podklan- cu je za- čel predsednik dravogradske Občinske skupščine, Branko Kobale, ki je poudaril, da so opravili Titovi partizani – borci vseh naših narodov in narodnosti – v majskih dneh leta 1945 veliko poslanstvo, saj je postala naša domovina svobodna. Ob tem je opozo- ril, da se morajo Slovenci na avstrijskem Koroškem še

zdaj, 30 let po porazu fa- šizma, boriti za osnovne člo- večanske pravice. O borbeni poti VIII. vojvodinske udar- ne brigade in o akcijah med zaključnimi operacijami za osvoboditev naše domovine in zlom sovražnih sil pa je govoril politikomisar te eno- te, Vladimir Brankovič- Gadžo.

Delegacije Subotice in Dravograda so k spomeniku v Podklan- cu položile vence, četa pripadnikov JLA in gar- nizije Dravograd pa je izstre- lila častno slavo. Zatem pa je predsednik Občinske kon- ference SZDL Dravograd, Jože Laznik, izročil pod- predsedniku Občinske kon- ference SZDL Subotica, Mi- lanu Saboloviču, listino o priznanju družbeno politi- čnim organizacijam in skup- ščini občine Subotica za raz- vijanje prijateljstva med na- rodi Jugoslavije ter tradicij NOB. Milan Sabolovič je v imenu gostov iz Subotice čes- tital Dravograjčanom za 30-letnico zmage nad fašiz- mom in osvoboditve, zatem pa so kulturno umetniške skupine iz Subotice in Dra- vograda izvedle priložnostni program.

Med slavljem v Podklan- cu pri Dravogradu sta bila zno- va, kot že tolikokrat doslej, izpričana bratstvo in enot- nost naših narodov in narod- nosti, skovano v letih ljud- ske revolucije pod vodstvom Zveze komunistov Jugosla- vije in tovariša Tita.

● PRED NAJBOLJ MNOŽIČNO MANIFESTACIJO V POČASTITEV 30-LETNICE ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN OSVOBODITVE V MISLINJSKI DOLINI:

Pohod po partizanskih poteh Mislinjske doline

● VRATA POČITNIŠKEGA DOMA OBČINE SLOVENJ GRADEC SE BODO ODPRLA SREDI JUNIJA:

300 otrok na morju

Letos bo preživelo del počitnic ob sinjem Jadranskem morju okrog 300 predšolskih in šolskih otrok iz občine Slovenj Gradec. Počitniški dom občine Slovenj Gradec bo sprejel prve dopustnike, v tej prvi izmeni bodo pred- šolski otroci, 17. junija. V Fiesi se bo zvrstilo do 26. avgusta pet izmen dopustnikov, ki bodo tam preživeli po 14 dni. V izmeni pa bo okrog 60 otrok.

Starši bodo morali prispevati za počitnice otrok, glede na družinske dohodke, od 100 do 600 dinarjev.

● VSE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA SE NE PLAČUJEJO PRISPEVKA ZA SOLIDARNOSTNI SKLAD ZA ŠTIPENDIRANJE ŠTUDENTOV IN DIJAKOV:

Dodeljenih okrog 160 štipendij

Solidarnostni sklad za štipendiranje študentov in dija- kov občine Slovenj Gradec je doslej odobril okrog 160 štipendij za šolanje oziroma študij na srednjih, višjih in visokih šolah. Z majem so zvišali štipendije tako, da zna- šajo zdaj od 260 do 1.390 dinarjev na mesec.

Podobno kot v drugih občinah ugotavljajo tudi v Slo- venj Gradcu, da vse organizacije ne plačujejo prispevkov v solidarnostni sklad za štipendiranje študentov in dijakov. Med tistimi, ki prispevkov za štipendiranje v občinski sklad ne vplačujejo, so tudi Elektro Slovenj Gradec, Via- tor, Gostinsko podjetje Pohorje, Kolinska, Merx, Komun- alno podjetje in še nekatere druge manjše organizacije združenega dela.

Poročali smo že, da se bo začela v okviru letošnjih prire- ditev ob občinskem prazniku Mislinjske doline, 30. maja naj- bolj množična manifestacija v občini Slovenj Gradec v poča- stitev 30-letnice zmage nad fašizmom in osvoboditve – „Po- hod po partizanskih poteh Mislinjske doline“.

Zraven borcem se bodo pohoda udeležili pripadniki teritorialne enote, taborniki, mladinci in pionirji. V Do- liču se bodo zbrali udele- ženci pohoda, ki bodo se- stavljali brigado „Miloš Zi- danšek“ – Pohorsko in bri- gado „Ljubo Šerčer“.

Brigada „Miloš Zidanšek“ – Pohorska bo prehodila pot iz Dolica preko Završ, Golave Buke in Šmartnega do Pameč, ki jih bo napadla, zatem pa bo odšla na Sele, kjer bo 1. junija zaključna slovesnost pohoda. Brigada „Ljubo Šerčer“ pa bo ob- skala Razborco, Graško goro, Šmiklavž in Podgorje, ki ga bo napadla, zaključna etapa pohoda pa bodo Sele, kjer se bodo zbrali vsi udele- ženci pohoda.

O tej veliki manifestaciji v Mislinjski dolini v letošnjem jubilejnim letu bomo po- drobneje poročali v prihod- nji številki.

● Popoldne odprtje razstave v Slovenj Gradcu

SLOVENJ GRADEC, 16. MAJA – Popoldne ob 17. uri bodo v Slovenj Gradcu odprli že tradicionalno razstavo obrtnih in industrijskih izdelkov. Na raz- stavi, ki bo odprta do 25. maja, bo predstavilo svoje izdelke okrog 100 razstavljalcev – orga- nizacij združenega dela in zaseb- nikov iz občin koroške regije in od drugod. Razstavljeno blago bodo prodajali z 2% popustom.

Razstavo obrtnih in industrijskih izdelkov v Slovenj Gradcu bo, kot je že običaj, spremljalo več strokovnih posvetovanj in drugih prireditev.

● Tradicionalna gasilska tombola v Šmartnem pri Slovenj Gradcu

V nedeljo, 18. maja, bo ob 15. uri v Šmartnem pri Slovenj Gradcu že tradicionalna tom- bola, ki jo pripravljajo tam- kajšnji gasilci. Zraven številnih drugih nagrad čakata udeležence tombole Zastava 750 in barvni televizijski sprejemnik.

● Gostovanje igralcev s Sel v Starem trgu

Člani Kulturno prosvetnega društva „Ksaver Meško“ s Sel pri Slovenj Gradcu so gostovali v Starem trgu pri Slovenj Gradcu z Borovimi „Raztrganci“. Igralci s Sel so naštudirali Borove „Raz- trgance“ v počastitev 30-letnice zmage nad fašizmom in osvobo- ditve.

● Nov most čez Mislinjo v Dovžah

Gradbeno podjetje Slovenj Gradec je začelo graditi v Dov- žah, zraven avtobusne postaje, nov most čez Mislinjo. Dogradili ga bodo do srede junija, dela pa bodo veljala okrog 700.000 di- narjev. Denar za nov most v Dovžah je prispevala republiška skupnost za ceste, pri gradnji pa bo sodelovala tudi Krajevna skupnost Mislinja.

● SEJA OBČINSKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENJ GRADEC:

Sprejeta pravila OK SZDL

Zadnje sredo, 14. maja, je bila v Slovenj Gradcu seja Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljud- stva. Na seji so po predhodni javni razpravi sprejeli Pravila Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljud- stva Slovenj Gradec ter sklep o sestavi in načinu izvolitve OK Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenj Gra- dec.

Člani Občinske konference Socialistične zveze delov- nega ljudstva Slovenj Gradec so na zadnji seji obravnavali še analizo poslovnih rezultatov po zaključnih računih za leto 1974, oceno stanja v gospodarstvu občine v letu 1975 ter sprejeli konkretne naloge in stališča.

● OB DNEVU MLADOSTI PARTIZANSKO SLAVJE NA BRDAH:

Spominsko obeležje Avgustu Kranjcu

Tudi letos se bo zvrstilo v Mislinjski dolini vrsto pri- reditev v počastitev praznika mladosti. Občinski odbor Zveze združen borcev NOV Slovenj Gradec in krajevna organizacija Šmartno pripravljata na sam praznik mladosti, 25. maja, slavje na Brdah. Tam bodo ob 30-let- nici zmage nad fašizmom in svobodne domovine odkrili na partizanski domačiji pri Krivcu spominsko obeležje AVGUSTU KRANJCU-MARJANU, aktivistu in sekre- tarju mislinjsko-vitanjskega okrajnega odbora Osvobo- dilne fronte.

Priložnostni kulturni program bodo izvedli Delavska godba Slovenj Gradec ter recitatorji in pevski zbor osnovne šole XI. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade „Miloš Zidanšek“ – Pohorske iz Šmartna pri Slovenj Gradcu.

Po odkritju spominskega obeležja bo na Brdah parti- zansko srečanje.

PO KOROŠKI

● Konstituiranje delegatske občinske konference SZDL Ravne na Koroškem

Te dni je bila na Ravnah na Koroškem prva seja delegatske Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Ravne na Koroškem. Za novega predse- dnika OK SZDL Ravne na Koroškem so izvolili Ivana Žagarja, za podpredsednika Jožeta Logarja, za sekretarja pa ponovno Filipa Jelena.

Razpravljali na seji so poudarili, da je dobila po sprejemu novih ustav Socialistična zveza delovnega ljud- stva tudi v Meziški dolini novo vlogo in mesto. V zadnjem obdobju so uveljavili nekatere nove oblike dela, kot javne tribune, oživilo je delo sekcij, okrepla pa se je tudi vloga zborov delovnih ljudi in občanov, zlasti še od takrat, ko sklicujejo zbere po posameznih območjih in z določeno problematiko.

Ob tem se je Socialistična zveza vključila tudi v oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela, po- sebno pozornost pa je namenila širjenju procesov sodelo- vanja in povezovanja. V zadnjem času pa namenjajo tudi v občini Ravne na Koroškem posebno pozornost obliko- vanju Socialistične zveze delovnega ljudstva na novih načelih. Krajevne konference SZDL postajajo tako tudi v Meziški dolini usklajevalci vsega družbeno političnega življenja v kraju. Na seji so sprejeli tudi osnovna izhodišča za delo Socialistične zveze delovnega ljudstva v občini Ravne na Koroškem v prihodnje.

● Prvi srebrni znaki sindikatov Slovenije v Dravogradu

Ob letošnjem mednarodnem delavskem prazniku – 1. maju so tudi v občini Dravograd prvokrat podelili „Sre- brni znak sindikatov Slovenije“. Prejeli so jih Cveta Reven, Mirko Grabnar, Maks Balazič, Franc Kotnik, Jožica Heber, Jože Bališ, Ivan Fišer, Franc Kanduč, Berta Gabrovec, Franc Čede, Karel Kokolj, Alojz Herman, Milan Lauko ter Zdenko Krajnik in osnovne organizacije sindikata: Elektra Dravograd, Tekstilna industrija Otiški vrh pri Dravogradu in Osnovna šola „Neznani talci“ Dravograd.

Nikjer ni bilo nikogar. Sedla je na klop, da bi pričakala vlak. Pripeljal je čez nekaj trenutkov in se z velikim truščem zaustavil. Vstopila je v zadnji vagon. Takoj ko so se vrata zaprla, se je od nekod pojavila skupina črncev, je potisnila v kot in začela z neprimernimi opazkami na njen račun. Visoko je dvignila brado ter sedla med mlado damo, ki je prebirala časopis, in mlajšega moškega, ki je strmel v knjigo. Vsi drugi sedeži so bili zasedeni.

Fantje so se približali in se vstopili prednjo. Potegovali so jo za kimono, cukali za lase, se suvali in krohotali. Ni se zmenila zanje in je napeto gledala skozi okno.

● **RONALD KIRKBRIDE**

JUKI OKANO

Eden izmed njih ji je stopil na nogo, tako da je divje zakričala in se ozrla za pomoč, a nihče se ni niti zganil.

Vlak je zapeljal na postajo in že je hotela steči na peron, ko jo je nekdo iz skupine prijel za ramo in jo potisnil nazaj na sedež.

Zdaj jo je bilo zares strah. Spomnila se je, kaj ji je pripovedovala prijazna starica na njen prvi dan v New Yorku: „Nikoli ponoči ne hodite zunaj sama. Povsod krožijo skupine podivjanih fantov.“

Morala bi upoštevati opozorilo in vzeti taksi. Ni vedela, kaj naj stori, ali kaj se bodo fantje še izmislili. Pogledovala je neprizadete obraze. Večina je dremala, ostali pa kot da nič ne vidijo.

Eden izmed fantov, velik črnc, ravnih, črnih las in v rjavi srjaci, se je sklonil naprej, da bi jo poljubil. Izmaknila se mu je in hotela zakričati, ko je mlad moški zraven nje odložil knjigo in rekel: „Čemu mlade dame ne pustite pri miru?“

Črnc mu je odbrusil: „Buzi, meni se za svoje stvar, da je ne boš skupil!“

Znova jo je skušal poljubiti tako, da jo je pograbil za obe roki. Toda možak poleg nje je vstal.

„Ste slišali, kaj sem vam rekel? Pustite jo pri miru!“

Yuki ni mogla videti, kaj se je zgodilo v naslednjih trenutkih, kajti skupina se je razmaknila in zablistala so se nozi. Vlak je pripeljal na postajo in vrata so se odprla. Črnci so stekli na peron in vlak je spet odpeljal dalje.

Mladi moški je ležal pred njo v mlaki krvi, toda nihče ni rekel niti besedice, le sedeli so in strmeli v prazno.

Sklonila se je, mu potipala utrip, a bil je že mrtev. Vstala je, strmela vanj, pa spet v toge obraze okrog sebe, tisti hip je vlak zapeljal na postajo Grand Central. Pograbila je kovček, stekla na peron in po stopnicah navzgor na postajo.

Yuki je preživela noč v ženskem stranišču za zaklenjenimi vrati. Ker je bilo zaradi hrupa nemogoče zatiniti oči, je imela dovolj časa, da je podrobno premislila o vseh dogodkih v zadnjih štiriindvajsetih urah. Spet si je morala priznati, da je storila velikansko napako, kot bi rekel njen oče. Ne s tem, ko je v zameno, ker je gospod Berwald našel Johnnyja in ji dal vozovnico za Puerto Rico, sprejela njegovo ponudbo, ampak zato, ker si je dovolila to počenjati v sta-

novanju gospodične Freemanove. Gospodična Freemanova je bila z njo zelo dobra, ji plačala pot v Ameriko, pa tudi tedenski zaslužek je dobila že vnaprej. Gotovo jo je moralo pretresti, ko jo je zagledala v spalnici z gospodom Berwaldom, saj ni vedela, zakaj je vse to storila.

Yuki je vse to premlevala v svoji glavi, ko je zjutraj sedela v kavarni na 42. cesti in žvečila star kos kruha. Res je od gospodične Freemanove sprejela plačo za en teden in ni lepo prevarati jo. Ker bo letalo poletelo šele popoldne, je dovolj časa, da bi vsaj še en dan delala v trgovini. Videti je bilo, da je gospodična Freeman zelo zaskrbljena, ker ne more hitreje prodati vseh dragočnosti, gospodična Dreaper pa je strahovito nerodna, zato je njena dolžnost, vrniti se v trgovino in pomagati, kolikor more.

Ko je šla po Madison avenuji, je videla trgovino z električnimi aparati. V njej je

bilo polno kupcev, a še več se jih je zbiralo pred izložbo, kjer je pisalo: Splošna razprodaja samo do konec tedna!

Prerinila se je skozi gnečo in si od blizu ogledala pomemben napis. Na vsaki strani je bil cenik prejšnjih in sedanjih znižanih cen. Prodajalci so denar kar grabili skupaj!

Zamišljeno je nadaljevala pot po avenuji, dokler ni pripela do Mikada. Elza je pravkar brisala prah po policah.

„Oh, to ste vi,“ je rekla namrgodeno. Nato je zagledala kovček in obraz se je razjasnil: „Ste se že naveličali – odhajate?“

„Da, prosim,“ je Yuki odgovorila. „Spomnila pa sem se, kako bi pomagala gospodični Freemanovi, zato sem prišla na delo še danes.“

„No,“ je rekla in si pričela z roko popravljati črne lase, „to pa je res imenitno! Sama moram v nakupovanje, saj bo to mogoče moja zadnja priložnost. Bi lahko ostali tukaj sami?“

„Oh, seveda, hvala lepa!“

Elza jo je pogledala od vrha do tal, hotela nekaj reči, a je molče pograbila torbico in odšla iz trgovine.

Yuki je odnesla svoj kovček v pisarno, nato pa urno pričela iskati primeren papir za lepak. Odkrila je velik zavojni papir, vzela indijsko črnilo in japonski čopič ter pričela pisati.

V manj kot pol ure so bili napisani štiri lepaki, na katerih je pisalo: Splošna razprodaja! Prosim vstopite! Nazadnje je napisala še nekaj ljubeznivega v japonsčini, vzela lepake, stopila na pločnik in jih nalepila na steno trgovine.

Hitro se je vrnila v trgovino in skozi okno opazovala mimoidoče. Bržčas ji ni preostalo dovolj časa, da bi znižala cenik, ampak se bo odločila ob vsakem nakupu sproti. Gospodična Freeman je rekla, da je nujno prodati vse, kar je v trgovini po kakršnikoli ceni.

Videti je bilo, da nihče ni postal pozoren. Ljudje so hiteli mimo na delo z očmi, uprtimi v rob pločnika. Le malo jih je pogledalo na lepake, skomignilo z rameni in odhitelo dalje. Yuki se je obupana odpravila na cesto, pograbila en lepak in se pričela z njim sprehajati pred trgovino. Najprej je ustavila priletnega moškega, ker je bil videti kar pravi. „Prosim, vstopite in oglejte si japonske umetnine!“ je vzdihnila.

Vzgojiteljica za krmilom šesttonskega tovornjaka

Tako nikakor ni zato, ker bi se izneverila svojemu poklicu, temveč zaradi poskusa „Prosvetni laboratorij Appalachian“, ki bo stal milijon dolarjev in ki naj bi pokazal nove poti za boljše osnovno šolstvo v redko naseljenem Appalachian hribih v ZDA.

Vzgojiteljica potuje s svojim otroškim vrtcem na kolesih od zaselka do zaselka po področju 20.000 kvadratnih kilometrov in z igro in telovadbo, igračkami in ročnimi deli dopolnjuje

predšolsko izobrazbo 350 otrok od 3 do 5 let starosti.

Njeno delo dopolnjujejo posebne televizijske oddaje za predšolske otroke. Vzgojiteljica obiskuje otroke po hišah, oni pa njo v tovornjaku – otroškem vrtcu.

Če bo poskus uspel – in dosednji rezultati iz kasnejšega rednega šolanja otrok so odlični – bodo v tak sistem zajeli preko 4.500 otrok iz večinoma kmečke Zahodne Virginije.

Na sliki: vzgojiteljica potuje

Willi Doring s svojim modelom

Letalski model za enajst milijonov

Čeprav mislimo z milijoni na stare dinarje, je znesek še vedno takšen, da nam zapre sapo. Podatek pa drži – toliko je zahodnonemškega modelarja Williija Doringa iz Frankfurta stal njegov model „Riesenbaby“, ki ima razpon kril 4,70 m in ki ga poganjajo štiri reakcijski motorji. Model je Doringova originalna konstrukcija, modelar ga vodi na daljavo in zmore

z njim pr... je mogoče... njega raz... konča am... Doring... daljinski... svetu.

Zobje nadomešč

Iz otroških časov polprevodniške tehnike se spominjajo ameriške zgodbe o človeku, ki je romal od psihiatra do psi-

hiatra, češ, da kar naprej... neke zvoke. Slednjič se je... nekdo, ki je te zvoke vzpon... z oddajami lokalne radijske... staje in dognal, da je plomba... zobu dozdevnega duševne... bolnika usmerjala radijske... love, ti pa so potem preko... nega živca nekako dosegli... center v možganih in povzro... skrivnostne težave. Temu... meru je podobna novica, ki... prihaja iz ZDA, s kaliforni... univerze, kjer zdravnik dr. E... Collard in inženir Freder... Allen resno predlagata, na... naglušnim, ki nimajo priza... tega srednjega ušesa, vsa... slušni aparat namesto man... joča zoba v čeljust. To je

Modna kreatorka Staša

Široki kroji in ohlapne linije bodo še naprej zelo moderni. Vse tja do poznega poletja bodo kar najbolj aktualne obleke, ukrojene po tem modnem pravilu in v skladu s trenutnimi modnimi tendencami. Pa naj bodo to dnevne obleke, namenjene delu in opravlkom, naj bodo nekoliko slovesnejše ali celo večerne, vse bodo široke, veselo frfotave in razgibane.

Danes si pogledjmo tisto modo, ki nas bo v toplih spomladanskih in poletnih mesecih spremljala v službo, po nakupih v trgovino, kratka na mestno ulico; tisto modo, ki jo bomo gotovo sprejele za svojo, saj je praktična, udobna in lepa. Naša letošnja poletna obleka bo v zgornjem delu gotovo nabrana, imela bo kratke široke rokave in srajčno urezan ovratnik, morda se bo zapenjala po vsej dolžini ali le do pasu, ohlapna širina pa bo v pasu stisnjena s pasom.

Takšen bolj športni videz bomo vselej dopolnjevale s prav takšnimi dodatki in v bližajočem poletju s svojo garderobo ne bomo imele prevelikih skrbi.

Detektivski

Neznavec se je opotekel... mu je curljala voda. Sred... policist je takoj poklical... povedal naslednjo zgodbo.

„Z ženo sva se šla malo... Nisva bila še dvajset minut... kakih deset metrov pred m... vodo. Nekdo je moral tam... izognil luknji, si snel drsalk... je našel. Komaj sem se sam... ni bilo nikogar v bližini. H... dolge pol ure in mislil sem... tem peklenskem mrazu. Pro...

Neznavec se je spet one... pritisnil še hujši mraz, so... Opraviti nista mogla drugega... jih našla ob luknji, kjer je... Kriminalist Belič je policija... glasno dejal: „Možakar se be...

... čas pravi gotovo zmrznila... polturni hoji z obleko, od... v hudem mrazu. V takem

Na mestnih ulicah

● GVAPO – ŠALJIVA ZGODBA Z DIVJEGA ZAHODA – I. ANTIC

delonov

na velike razdalje. Za isti denar
biti dva do tri avtomobile sred-
nje kje se začne norost in kje se
ta zagnanost?

samo en dogovor — njegov
model je menda največji na

jo ušesa?

bistvu radijski sprejemnik, ki
sprejme signal od oddajnika.
Tega ima naglušnež v enem iz-
med žepov obleke, „oddaja“ pa
signal, ki nosi zvoke iz okolice.
Na ta način, čeprav malo po-
ovinku, dosežejo primerno
močnejši zvočni tresljaji če-
ljustno kost, ki jih odlično pre-
vaja naprej, prav do srednjega
ušesa. Vermost tako prenašanih
zvokov je menda odlična, pro-
teza pa je kajpak mnogo pri-
kladnejša od običajnih, ki jih
glušeči nosijo zataknjene v uho
ali pa kot del težkih očal. Se-
veda je izvedbo zamisli omogo-
čila šele mikrominiaturizacija v
elektroniki, ki si naglo osvaja
nova področja.

zgodbica

vrata policijske postaje. Z obleke
je padel v nezavest. Službujoči
a in ko se je možakar zavedel, je

mrakom drsat na bližnje jezero.
du, ko je moja žena, ki je drsala
nenadoma padla skozi luknjo v
kati led. Zadnji trenutek sem se
očil za njo. Bilo je zaman, nisem
il iz vode. Klical sem na pomoč, a
sem se napotil sem. Hodil sem
bom ves izčrpan zmoget priti v
a, pošljite koga tja!”

Čeprav je že padla tema in je
delali na kraj nesreče dva policaja.
da sta se vrnila z drsalkami, ki sta
krajevno podjetje izsekalo led.
ročilo skrbno prebral, nato pa
ma laže”. Kako je to vedel?

katere je curjala voda, ker bi mi
prazan pa ne bi mogel priti mo-
ODGOVOR: Nesreča se je

Kljub temu, da je bilo na grški in jugoslovanski strani veliko hrabrih letalcev, pa ti niso imeli veliko upanja (tudi če bi bilo vse drugo — oskrba, poveljevanje in podobno — v redu) v boju s številčno premočnim sovražnikom, ki je imel razen tega v večini primerov tudi sodobnejša letala.

Nemška letala so tiste čase odločno prekašala jugoslovanska in grška, med katerimi je bilo le nekaj zares enakovrednih nemških.

Sicer pa je bilo številčno stanje naslednje: Italijani so imeli približno 650 letal prve bojne črte, Nemci pa še veliko več — namreč kar 1500.

To je bilo bistveno več kot sta premoogli jugoslovansko in grško letalstvo, pa čeprav so slednje v zadnjem trenutku okrepile tudi nekatere britanske letalske enote.

Prednost je bila vseskozi na strani napadalca.

Napadeni so lahko postavili tej premoči v bran zgolj veliko poguma — toda to je bilo premalo, da bi prevesilo tehtnico zmage, ki se je že takoj v začetku vojne nagnila na stran napadalca.

Načrti so predvidevali, da bi napadli jugoslovansko in grško vojsko hkrati — zgodaj zjutraj 6. aprila.

Podrobnejši razpored je predvideval napad na Niš 8. aprila, na Banat 10. aprila, napad na severna jugoslovanska področja 12. aprila in na Brčko ter Baranjo 14. aprila.

JUGOSLOVANSKI OBRAMBNI NAČRT

Tudi jugoslovanski generalštab je imel pripravljen načrt — seveda za primer, da bi bila dežela napadena.

Načrt se je imenoval „R-41“ in je predvideval naslednje:

Obramba na vseh frontah razen na fronti proti Albaniji, kjer bi morale jugoslovanske enote preiti v napad in se združiti z grškimi, da bi tako organizirali enotno fronto pri čemer bi sodelovali tudi Britanci.

Načrt je predvideval tudi naskok in zavzetje Zadra, ki je bil tedaj pod italijansko upravo.

Načrt je predvideval, da bi jugoslovanska vojska po mobilizaciji štela 1.700.000 vojakov, od tega 500.000 v rezervni armadi in 1.200.000 v operativni armadi. Jugoslovanska vojska bi štela v tem primeru 28 pehotnih in 3 konjeniške divizije, 18 združenih odredov in 16 trdnjavijskih polkov.

Značilno je, da ni bilo nobene tankovske ali mehanizirane divizije, kar dovolj zgovorno govori o zastarelosti ne samo opreme, marveč tudi metode bojevanja stare jugoslovanske vojske. Tedaj se je namreč (pa čeprav ne v tolikšni meri kot v nacistični Nemčiji) v evropskih armadah že docela uveljavila uporaba večjih tankovskih (divizije ali vsaj brigade) enot. Jugoslovanska vojska pa je imela samo dva lahka tankovska bataljona in niti ene čete težkih tankov...

Ko je nova vlada generala Simovića sprejela, oziroma potrdila, pristop Jugoslavije k trojnemu paktu, je nastalo v vojski zatišje. To je bil čas, v katerem so vrhovni poveljniki vojske oklevali ali naj se še pripravljajo na vojno, ali pa naj vse prepustijo upanju, da te vojne ne bo.

In medtem ko so generali oklevali, je čas neusmiljeno tekel in možnosti, ki jih je imela vojska za obrambo domovine, so naglo kopnele.

Vrhovno poveljstvo vojske je sicer navezalo stike z grško in britansko armado, toda kljub mnogim sestankom niso sklenili nič konkretnega in koristnega. Ostalo je vse zgolj pri besedah.

MOBILIZACIJA

Vlada je sicer 30. marca ukazala tako imenovano „mobilizacijo“, (uradno so temu rekli splošna aktivizacija), toda ta naj bi se začela 3. aprila.

Uradno so splošno mobilizacijo (namreč dejansko in ne zgolj prikrito) ukazali šele drugi dan vojne, se pravi 7. aprila. Šele tedaj so začeli izvajati vse potrebne ukrepe... sovražnik pa je v tistih urah že prodiral z vseh strani in napadal slabo opremljene jugoslovanske graničarske oddelke.

Zadnji dan marca je imela jugoslovanska vojska sicer pod orožjem 600.000 vojakov, toda večina med njimi ni imela ne streliva (vsaj v potrebnih količinah) in ne orožja. Prav tako ni bilo štabov in prateža, da o zvezah (o čemer podrobneje govorimo drugje) ni bilo niti slišati.

Niti ena sama divizija izmed 21, kolikor naj bi jih jugoslovanska vojska imela po „ratnem razporedu“ (pri čemer niso všteti samostojni polki in odredi) ni bila v popolni bojni pripravljenosti.

Edino, kar je bilo kolikor toliko pripravljeno za boj, so bili letalci — toda ne toliko po zaslugi mobilizacije, kot zato, ker je to pač nekoliko specifičen rod vojske, ki že sam po sebi terja tudi v mirnem času večjo stopnjo pripravljenosti in izurjenosti.

A tudi letalstvo je bilo šibko.

O tem dovolj zgovorno pričajo številke!

SAMO 416 LETAL

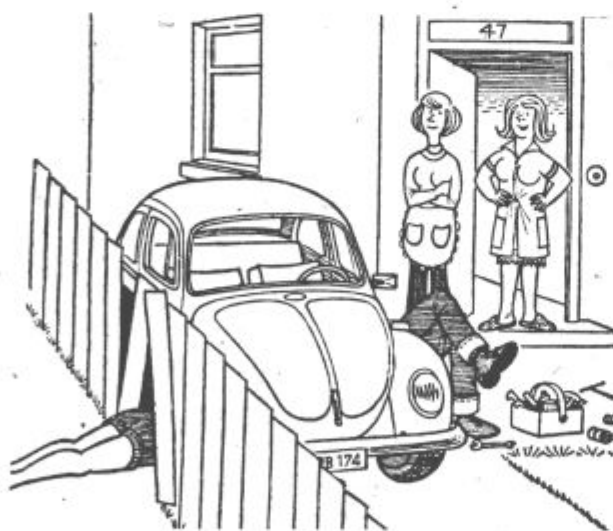
Letalstvo je imelo v trenutku nemškega napada vsega skupaj 416 letal, izmed katerih pa jih je bilo manj kot polovica sposobnih za boj — ostali so bili pomožni, šolski ali pa v najboljšem primeru obupno zastareli aparati.

Pilotov je bilo sorazmerno dovolj in tudi pogumnih, toda del poveljujočega kadra je bil izrazito kapitulantsko nastrojen.

humor

„Hočete vsebino filma, če vas bodo morda doma vprašali, kaj ste gledali?“

„To mi ugaja pri mojem možu: avto mu pomeni vse!“

Čuden konjiček

Takole so jo zagodli ne-
pridripravi v noči med 10. in
11. majem natakarcam v de-
lavskem klubu v Velenju. Na
vrh vsake izmed kamnitih
lož so postavili mizo s štiri-
rimi stoli, iako so delavke

kluba zjutraj prišle v službo,
so bile zelo presenečene.
Sprva so mislile, da je mize s
stoli vred nekdo po domače
povedano ukradel.

Za tiste posameznike, ki
uživajo pri takšnem „delu“,

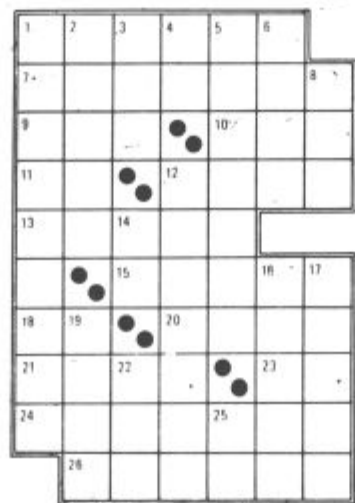
novica: v Velenju je precej
pohojenih zelenic, ki jih je
treba prekopati. Če imate
čas, se oglasite na komunalni.
Prepričani smo, da vam
bodo rade volje odstopili
kakšen kramp.

Križanka

VODORAVNO: 1. obilica česa, 7. pred vojno zelo prizadeven slovenski igralec, režiser, organizator in publicist, Valo, 9. industrijska rastlina, 10. atletska disciplina, metanje, 11. Anton Dermota, 12. črta med dvema državama, 13. pogorje severozahodno od Ajdovščine, 15. plemiški naslovi, lastniki kneževin, 18. kratica za osnovna šola, 20. v bibliji Jakobov starejši brat — dvojček, sin Izaka in Rebeke, 21. najvišji vrh v Karavankah, 23. avtomobilska oznaka za Milano, 24. priganjač, kdor koga tira, 26. klonica, koliba steljnik.

NAVPIČNO: 1. napolnjenost z oblaki, 2. spodnji del obraza, 3. ime pisatelja „Bonda“ Fleminga, 4. kratica za ljudska tehnika, 5. španski lirični pesnik, nobelovec 1956, Juan Ramon, 6. junak Vergilijeve Eneide, 8. oče, 12. spartanski kralj, Agamemnonov brat, mož lepe Helene, 14. avtomobilska oznaka za Vin-

kovci, 16. od vetra nanesen kup snega, 17. ime popevkarja Serferezija, 19. staro industrijsko mesto v vzhodni Makedoniji, središče Ovčega pola, 22. makedonsko kolo, 25. znak za kemično prvino lantan.

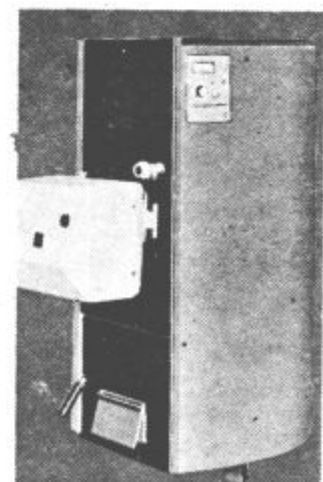
„SIGMA“ -ŽALEC

SAVINJSKA INDUSTRIJA OPREME IN GRADBENA MONTAŽA

Novo na trgu

PRVI TRAJNO GOREČI KOTEL NA TRDO IN
TEKOČE GORIVO SIGMA TG-SPECIAL

- specialno prirejeno kurišče za zgorevanje vseh vrst domačih goriv in odpadkov
- gori od 5 do 20 ur z enkratnim polnjenjem
- odličen izkoristek
- moderna oblika
- mali gabariti
- avtomatsko delovanje
- kapaciteta od 25.000 do 50.000 kcal/h

Skupni akt za enotno urejanje odnosov

Pred dnevi so predstavniki temeljnih organizacij združenega dela, organizacij združenega dela, skupščine občine, občinske konference SZDL, občinskega sveta Zveze sindikatov, občinskih interesnih skupnosti za otroško varstvo, izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, raziskovanje, socialno skrbstvo in socialno varstvo ter skupnosti za zaposlovanje in zdravstvo podpisali „Družbeni dogovor o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe v letu 1975“.

V Šaleški dolini so že pred letom dni, prvi v Sloveniji, opravili prvo samoupravno sporazumevanje na področju usklajevanja meril za razporejanje dohodka in za delitev osebnih dohodkov. Z novo vsebino dogovarjanja, z „družbenim dogovorom o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe v letu 1975“ Velenje spet prednjači pred drugimi občinami v naši republici.

„Občinski svet Zveze sindikatov Velenje je bil iniciator takšne vsebine, ker je menil, da je dohodek tako kompleksna družbeno ekonomska kategorija, da samo sporazumevanje po dejavnostih ne more zagotoviti enakopravnega položaja delavcev, zlasti če upoštevamo razmere okolja, v katerem živi in dela“, je poudaril v priložnostnem nagovoru pred podpisom družbenega dogovora predsednik velenjskih sindikatov Marcel Medved. „Oblikovanje dohodka in njegovo razporejanje je vezano na toliko pojavnih oblik, da je delavčeve interese do njih možno racionalno zagotoviti le ob upoštevanju tudi teritorialnega družbenega dogovarjanja. Sklepanje teh družbenih dogovorov je namreč prav tako kot sklepanje samoupravnih sporazumov po dejavnostih odločanja o pogojih in rezultatih dela. Sporazumevati se samo po dejavnostih bi pomenilo zoževati celovitost samoupravljanja. Zaradi

tega je dogovarjanje po območju na eni strani prevzemajoče odgovornosti na širši družbeni razvoj občine, po drugi strani pa oblika neposredne udeležbe v samoupravljanju za zadeve širšega družbenega pomena. V ustavi je rečeno, da je komuna kompleksna družbena skupnost, v kateri se delovni ljudje združujejo in organizirajo kot samoupravljalci pri delu in kot samoupravljalci pri zadovoljevanju socialnih, kulturnih in vseh drugih potreb. Glede na to smo se v naši občini poslužili zakonskih možnosti in v dogovarjanje neposredno vključili tudi temeljne organizacije združenega dela.“

Družbeni dogovor zajema zdaj vse tiste določbe iz sindikalne liste, ki so območnega pomena, v dogovor pa so vključili še izhodišča, merila in kvantifikacije, ki zagotavljajo konkretizacijo postavk družbenega plana razvoja občine Velenje in odločitve o vprašanih, ki so bile doslej v pristojnosti občinske skupščine.

„Taka zasnova družbenega dogovora za območje občine Velenje že presega lanskoletne ozko pojmovane okvire usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov“, je še opozoril Marcel Medved. „Upoštevaje funkcijo združenega dela v odločanju tudi o tistih vidikih družbene reprodukcije, ki se uresničujejo izven temeljnih organizacij združenega dela v oblikah širšega povezovanja in združevanja dela ter sredstev,

ima ta družbeni dogovor, sklenjen za območje, posebno vlogo. Ta vloga se izraža v tem, da zajema dogovarjanje o vseh oblikah združevanja interesov, da vzpostavlja odnose solidarnosti pri financiranju teh skupnih potreb, hkrati pa tudi ureja osnovne upravljalske pravice in dolžnosti. To pomeni, da družbeni dogovor zagotavlja smotno uporabo družbene akumulacije, ki se zbira in troši v okviru občine Velenje, za katerega je sklenjen, ter združuje na tem območju izražene interese po načelu solidarnosti in vzajemnosti. Ko je govoril o nadaljnjem razvijanju družbenega dogovarjanja je predsednik Občinskega sveta Zveze sindikatov Velenje, Marcel Medved, poudaril potrebo, da se mora družbeni dogovor, sklenjen za območje občine Velenje, razvijati tako, da še bolj veže delavca s celotnim skladom družbene akumulacije, ki se realizira na tem območju in ki vzpostavlja njihovo ekonomsko kontrolo nad usodo tistega dela dohodka oziroma opredmetnega minulega dela, katerega delavci v temeljnih organizacijah združenega dela prispevajo za povečano produktivnost celotnega družbenega dela. „Gre torej za skupni akt, ki bo vse te odnose enotno urejeval. Glede na to menimo, da je realno predvidevati tak razvoj, da bo postal družbeni dogovor za območje občine Velenje osnovni družbeni dokument za vse oblike dogovarjanja na področju skupnih interesov“.

Družbeni dogovor o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe želijo v letu 1976 v občini Velenje dopolniti še z vključitvijo splošne porabe.

● POGOVOR PREDSTAVNIKOV OSMIH OBČIN

Potrebni in koristni pogostejši stiki

V času, ko so v slovenskih občinah v polnem teku priprave na oblikovanje srednjeročnih razvojnih načrtov, izjemi pri tem sta občini Velenje in Škofja Loka, kjer so to nalogo že opravili, je prišla iz Tovarne gospodinske opreme „Gorenje“ Velenje pobuda za sestanek s predstavniki občin, kjer imajo Velenjčani svoje temeljne organizacije združenega dela oziroma odkoder se vozijo občani na delo v Velenje.

Tako so se v Velenju sešli predsedniki občinskih skupščin, sekretarji komitejev občinskih konferenc Zveze komunistov ter predsedniki izvršnih svetov iz občin Dravograd, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Šmarje pri Jelšah, Žalec in Velenje. Podrobneje so spregovorili o razvoju organizacij združenega dela oziroma temeljnih organizacij združenega dela „Gorenja“ v občinah Slovenj Gradec, Radlje ob Dravi, Mozirje in Šmarje pri Jelšah, kjer gradi velenjska TGO „Gorenje“ novo tovarno kondenzatorjev ter o reševanju problemov zaposlenih iz Tovarne gospodinske opreme „Gorenje“ Velenje v občinah oziroma krajevnih skupnostih, kjer prebivajo.

Uvodoma so predstavniki „Gorenja“ povedali, da je v njihovih temeljnih organizacijah združenega dela zaposleno z območja občine Mozirje 562 delavcev, iz Slovenj Gradca 549, iz Žalca 523, iz Mežiške doline 109, iz Dravograda 19 itd. Udeležencem posvetovanja so posredovali podatke tudi o tem, koliko je lani velenjska Tovarna gospodinske opreme „Gorenje“ vplačala v občinske proračune, solidarnostne stanovanjske sklade ter v proračune samoupravnih interesnih skupnosti. Za zaposlene iz območja občine Slovenj Gradec je lani „Gorenje“ nakazalo nad 1.930.000 din, občini Žalec več kot 1,6

milijona din, občini Mozirje skoraj 1,6 milijona dinarjev itd.

Razprava, v kateri je sodelovala velika večina udeležencev sestanka, je bila izredno razgibana, enotna ugotovitev vseh udeležencev sestanka pa je bila, da so takšni sestanki in dogovori resnično koristni in da jih je treba večkrat pripraviti. Ugotovljeno je bilo, da je potrebno medobčinsko dogovarjanje tudi že o nekaterih drugih vprašanih, zlasti še zategadelj, ker gre za dve regiji in je lahko skupno razreševanje posameznih problemov in nalog ob dogovarjanju uspešnejše. Ob tem je bilo poudarjeno, da ne gre samo za prihodnji razvoj posameznih organizacij združenega dela oziroma temeljnih organizacij združenega dela in za skupno reševanje problemov delavcev „Gorenja“, pač pa tudi za urejanje vprašanj v zvezi s prometno in drugo povezanostjo posameznih območij, izgradnjo infrastrukturnih objektov itd.

Precej so govorili tudi o pripravi načrtov razvoja občin in krajevnih skupnosti do leta 1980. Gre za prihodnji gospodarski razvoj posameznih območij, kot za reševanje problemov družbenega standarda. Dogovorjeno je bilo, da bodo občine in krajevne skupnosti, kjer prebivajo delavci „Gorenja“, ripravile razvojne programe do meseca junija. Takrat bi pripravili znova sestanek predstavnikov občin in kra-

jevskih skupnosti ter „Gorenja“ ter se dogovorili – ob upoštevanju dejanskih možnosti – za skupno zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov v posameznih občinah oziroma krajevnih skupnostih do leta 1980, seveda ob upoštevanju potreb in pripravljene razvojnih programov posameznih območij. Na sestanku bi izoblikovali tako osnovna izhodišča za posebni družbeni dogovor.

Na sestanku so govorili še o problemih šolstva ter o zagotavljanju potrebnih kadrov za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj. Poudarjena je bila še potreba o enotnem nastopu ob obravnavi vprašanj, ki zadevajo več krajevnih skupnosti in občin in o tem, da je uveljaviti tesnejše sodelovanje in povezovanje občin pri reševanju problemov krajevnih skupnosti oziroma pri reševanju problemov, ki tarajo več občin.

Zaključna ugotovitev udeležencev prvega takšnega sestanka v Tovarni gospodinske opreme „Gorenje“ Velenje je bila, da bi bili potrebni in koristni pogostejši stiki, da bi se predstavniki „Gorenja“ in občin sproti in podrobneje obveščali o načrtih in akcijah, v to dogovarjanje pa bi bilo treba vključiti še nekatere druge strukture.

Predstavniki Tovarne gospodinske opreme „Gorenje“ Velenje so predsednike skupščin občin, sekretarje komitejev občinskih konferenc Zveze komunistov in predsednike izvršnih svetov občin Dravograd, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Šmarje pri Jelšah, Žalec in Velenje peljali na ogled nove tovarne talnih keramičnih ploščic v vasi Gorenje pri Smartnem ob Paki, kjer je pred 22. leti začela svoj razvoj Tovarna gospodinske opreme „Gorenje“ Velenje.

PROBLEME DANAŠNJEGA ČASA ENERGETSKO KRIZO ONESNAŽEVANJE OKOLJA REŠUJEJO

schiedel — YU — dimniki
schiedel — YU — zračniki
schiedel — YU — jaški za smeti

SCHIEDEL-YU-DIMNIK

– porabi do 40% manj goriva
– ne onesnažuje ozračja s škodljivimi snovmi

JE OKROGEL: daje boljši vlek, je enostaven pri čiščenju

IMA KISLINOOPORNI ŠAMOTNI VLOŽEK: je odporen proti ognju, kislinam, varen pred zasajevanjem, toplotno obstojen

JE MONTAŽEN: zato varčen pri postavitvi, pri prostoru in cenen

Proizvaja, prodaja, montira, uvaža in izvaža
Proizvodno gradbeno podjetje

GRADNJA ŽALEC

Aškerčeva 4

Enota: Proizvodnja gradbenega materiala
Latkova vas pri Preboldu, tel. 722-027

Naše proizvode lahko kupite v vseh **PRODAJALNAH GRADBENEGA MATERIALA** širom po domovini.

Priznanja prizadevnim sindikalnim delavcem

V letošnjem jubilejnim letu so občinski sveti Zveze sindikatov širom po Sloveniji prvokrat podelili najbolj zaslužnim sindikalnim aktivistom „Srebrni znak sindikatov Slovenije“.

Prvi prejemniki teh visokih sindikalnih odličij so v Mislinjski dolini:

JANEZ GRABEC, upokojenec, za organizacijsko in vsestransko delo pri razvijanju in krepitevi sindikatov, posebej za uspešno in dolgoletno vodenje osnovne organizacije sindikata v Tovarni meril Slovenj Gradec;

SREČKO ZLATOPER, upokojenec, za dolgoletno aktivno organizacijsko delo v Zvezi sindikatov ter za nesebično in požrtvovalno uveljavljanje samoupravnih odnosov med delavci;

MARA ČERČE, Tovarna meril, za sodelovanje v preobrazbi družbenoekonomskih odnosov v kolektivu Tovarne meril, za uveljavljanje novih, na delu temelječih odnosov v združenem delu, in za aktivno delo v organih samoupravljanja in drugih organizacijah;

IVAN GOLOB, GLIS, za vsestransko uspešno organizacijsko

delo v Zvezi sindikatov ter za polno sodelovanje med osnovno organizacijo sindikata in krajevno skupnostjo, kakor tudi za vzorno oblikovanje odnosov med delavci v delovnem kolektivu;

VIKICA PUŠNIK, skupščina občine, za samoiniciativno skrbno in zavzeto reševanje socialne problematike v občini ter za dolgoletno vsestransko delo v organih samoupravljanja in Zvezi sindikatov;

VIKTOR BREZNIK, Gorenje – Fecro, za uspešno in zavzeto organizacijsko delo pri uveljavljanju sindikata v delovnem kolektivu ter za dosledno uveljavljanje sindikalnih nalog;

LEOPOLD KRANJC, Tovarna usnja, za vsestransko organizacijsko delo v osnovni organizaciji sindikata in samouprav-

nih organih ter za dosledno uveljavljanje kongresnih načel o vsakodnevnem delovanju sindikata in za organizirano pomoč delavcem z najnižjimi osebnimi dohodki;

ALOJZ PODPEČAN, Prezent, za vsestransko delo v Zvezi sindikatov ter napredno opredeljevanje delavcev in sindikata za boljše gospodarjenje delovne organizacije in za uveljavljanje pristnih človeških odnosov med delavci;

ALOJZ ROŽIČ, Gradbeno podjetje, za uspešno vodenje osnovne organizacije sindikata, za delo v sindikatu gradbenih delavcev koroške regije ter za spodbujanje in organizacijo raznih oblik rekreacije delavcev, posebej na športnem področju;

JANEZ GOLOGRANČ, Elektro, za uveljavljanje nalog sindikatov na področju športa in rekreacije ter za razvijanje plodnega sodelovanja med organi samoupravljanja in osnovno organizacijo sindikata.

Praznovanje Rdečega križa

Občinska in krajevne organizacije Rdečega križa iz Šaleške doline pripravljajo vrsto manifestacij v letošnjem jubilejnim letu te humanitarne organizacije. Tako so v podmladek Rdečega križa že sprejeli okrog 550 učencev prvih razredov osnovnih šol, začinjajo pa tudi s sprejemi učencev 8. razredov v vrste članov Rdečega križa. Tako bodo pridobili 300 novih članov RK.

V tem letu znova namenjajo v občini Velenje vso pozornost krvodajalstvu. Doslej je darovalo kri že 200 občanov, ta teden pa sta v Šaleški dolini krvodajalski akciji v Tovarni gospodinjstve opreme Gorenje Velenje in na Rudniku lignita Velenje. Kri bo oddalo najmanj 750 novih prostovoljcev. Sicer pa računajo, da bo letos prostovoljno darovalo kri več kot 2.200 delovnih ljudi, občanov in mladih iz Šaleške doline.

Najboljše gimnazijke

V nedeljo je bilo v Topolščici tudi občinsko tekmovanje ekip prve pomoči. Največ znanja in spretnosti so pokazale tekmovalke z velenjske gimnazije, ki so zbrale 119,8 točk. Za točko slabša je bila ekipa Galipa iz Šoštanj; 3. Družmirje-Gaberke 117 točk; 4. osnovna šola Anton Aškerc (I

ekipa) 116,3; 5. osnovna šola Anton Aškerc II 115; 6. Šalek 113,5; 7. Lokovica 111; 8. Ravne 111,8; 9. Šentilj 110,6; 10. Topolščica 110,5 točke. Tekmovalo je 22 ekip.

Na sliki mladinke Gimnazije Mateja Štajner, Alenka Šoba, Nives Cesar, Katarina in Irena Janežič, Bojana Jevšenak in Anka Korun, ki bodo kot občinske prvakinje zastopale velenjsko občino na republiškem tekmovanju.

Podpredsednik republiškega odbora ZRVS Slovenije Franjo Kranjc podeljuje zlato plaketo Milanu Štimacu, ki je že pet let predsednik občinskega ZRVS, za njegovo delo in zasluge, ki jih ima, da dosega občinska organizacija skupaj z osnovnimi organizacijami lepe uspehe na vseh področjih njene dejavnosti.

GORNJA SAVINJSKA DOLINA

Boljša cestna povezava

Gornja Savinjska in Zadreška dolina sta bili doslej povezani z dvema slabo vzdrževanima cestama med Radmirjem in Gornjim Gradom ter Grušovljami in Bočno. Že dalj časa je v načrtu, da bodo izboljšali prvo cestno povezavo, drugo, ki ima gospodarski in turistični pomen pa samo vzdrževali.

Krajani iz Homca pa so se odločili, da bodo odsek ceste, ki povezuje Zadreško dolino od Grušovelj do Bočne, sami modernizirali. Skupaj s krajevno

skupnostjo iz Rečice ob Savinji so se krajani iz Homca in Grušovelj lotili dela. Zbrali so že nekaj potrebnega denarja, s prostovoljnimi delom pa so uredili zemeljska dela.

J. M.

Breda Leskošek na častni straži pred zastavami revolucije. Daljši zapis o njihovih vtisih s proslave bomo objavili v prihodnji številki. Ob tej priložnosti naj povemo še to, da je bila Breda Leskošek članica delegacije, katero je sprejel tovariš Tito.

Zlata plaketa za Milana Štimaca

V prostorih velenjske NAME je bila 7. maja svečana seja občinskega odbora zveze rezervnih vojaških starešin Velenje, ki sta se je udeležila tudi podpredsednik republiške zveze Franjo Kranjc in član predsedstva republiškega odbora Bojan Fertin. Svečano sejo je odprl predsednik občinskega odbora ZRVS Velenje Milan Štimac, o 23-letnem delu organizacije pa je zatem spregovoril tajnik občinskega odbora Martin Slatinšek. Občinski odbor se je prek svojih komisij, osnovnih organizacij in članstva stalno trudil, da je izpolnjeval naloge zveznega in republiškega odbora. Nenehno so si prizadevali za so-

delovanje z občinsko skupščino, garnizoni JLA, oddelkom za ljudsko obrambo, družbenopolitičnimi organizacijami — skratka z vsemi tistimi, katerih skrb je vzgoja, prenašanje tradicij NOB na mlade rodove in čuvanje pridobitev naše revolucije.

● Sončni vlak invalidov

Aktivno društvo invalidov velenjske občine, ki vključuje zdaj že 956 članov, prireja vsako leto izlete v neznano.

Leta 1971 so obiskali Cateške toplice. Tedaj se je izleta udeležilo 60 invalidov, naslednje leto pa jih je bilo na izletu v Krapinskih toplicah že 120. Pred dvema letoma je prek 150 invalidov obiskalo zgodovinsko Bazo 20 in se kopalo v Dolenjskih toplicah. Ogedali so si tudi Formo vivo v Kostanjevici in kostonjeviško jamo. Lani so organizatorji komaj zmogli popeljati kar 215 invalidov na morje, kjer so preživeli prijeten dan v Fiesi in obiskali toplice Sveti Stefan.

Ker se doslej težji invalidi niso mogli udeleževati izletov, so prizadevni organizatorji sklenili, da se bodo letos odpeljali na izlet z motornim vlakom. Tega izleta, ki so ga imenovali „sončni vlak invalidov občine Velenje 1975“ se bo udeležilo kar 321 invalidov. Žal, tudi letos niso mogli iti vsi, ker v vlak ni več prostora.

Glede na to, da so finančno podprli izlet nekatere krajevne skupnosti in posamezni obrtniki, se bodo lahko udeležili izleta v nedeljo, 18. tega meseca tudi mnogi socialno ogroženi invalidi. Njim ne bo treba plačati ničesar, za druge pa je prispevek minimalen.

Med nedeljskim izletom bodo velenjski invalidi obiskali Rogaško Slatino in Atomske toplice v Podčetrtku.

● Osrednja pionirska proslava

Na dan mladosti, 25. maja bo v Topolščici znova slovesno. Takrat bo v tem zdraviliškem kraju ob vznožju Loma velik zbor pionirjev ob zaključku pohoda osvoboditve. Hkrati bo tega dne v Topolščici osrednja pionirska proslava v velenjski občini v počastitev jubilejnega leta osvoboditve. Na proslavi bo govoril prvoborec Lojze Ribič.

Po proslavi bodo pripravili nekdanji partizanski kurirji za mlade golaž, na voljo bodo imeli tudi pet strelšč z streljanje z zračno puško, ob šestih tabornih ognjih pa bodo prisluhnilli spominom borcev.

Pionirji šestih osnovnih šol v občini se bodo te dni odpravili na pohod po poteh osvoboditve. Med pohodom, ki ga organizira občinska zveza prijateljev mladine, se bodo ustavljali ob spominskih obeležjih in partizanskih hišah, mimo katerih se bo vila njihova pot. Njihov cilj bo ena izmed okoljskih vasi. Tako se bodo pionirji z ene šole odpravili v Ravne, drugi v Zavodnje, tretji v Plešivec in tako naprej.

● PRIZNANJE PIONIRSKEMU ODREDU BRATOV LETONJE

Svet za varstvo in vzgojo otrok Jugoslavije podeljuje vsako leto po enemu najboljšemu pionirskemu odredu v posameznih republikah in pokrajinah kipec kurirja „Jovice“. To najvišje zvezno priznanje bo prejel v nedeljo 17. maja, ob 19. uri pionirski odred Bratov Letonje iz Smartnega ob Paki za uspešno desetletno delo. To visoko priznanje je za šmarške pionirje še toliko bolj pomembno, saj ga prejema v letu, ko praznujemo 30-letnico osvoboditve.

Ob tej priložnosti bo v nedeljo v Smartnem ob Paki tudi občinska akcija risanja na temo „Svobodna je naša domovina“.

● Nocoj v domu kulture Nabucco

Po dveh predstavah Traviate, ki jih je financirala občinska kulturna skupnost, bo nocoj ob 19.30 v domu kulture v Velenju spet gostovala Ljubljanska opera. Tokrat bo na sporedu Verdijev „Nabucco“. Predstava bo za abonma in izven.

Prihodnji petek, 23. tega meseca bo v Velenju že enajsta abonmajska predstava v tej sezoni. Predstavila se bo Slovenska filharmonija z Mozartovim „Koncertom za flavto, harfo in orkester“ in Dvorakovo IX. sinfonijo imenovano „Iz novega sveta“.

● Nič več komorni orkester

Sedemčlanski „Komorni orkester“, ki ga vodi dr. Rajko Fenc, je spremenil ime. Odslej bo namreč nastopal kot „Orkester glasbene mladine Velenje“. Upajmo, da bo tudi pod tem imenom tako uspešno vadil in seveda nastopal kot doslej.

● Nov pod na odru

Glede na to, da je bil pod na odru v kulturnem domu že zelo dotrajan, je kulturna skupnost dala narediti novega in boljsega. Ze januarja so uredili tudi oder, tako da ga sedaj ni treba več spuščati ali dvigovati na roke. Kot smo zvedeli, razmišljajo še o tem, da bo treba čimprej, seveda ko bodo za to na voljo ustrezna finančna sredstva, urediti prezračevalne naprave v dvorani kulturnega doma. Pogostokrat, še zlasti tedaj, ko je dvorana polna do zadnjega kotička, je v njej izredno slab zrak, ki zelo moti izvajalce posameznih predstav. Še sreča, da na prireditve včasih prihaja le petdeset ljudi.

Pet mladih iz Šaleške doline na paradi 75

V počastitev 30. obletnice zmage nad fašizmom in osvoboditve je bila 10. maja v Beogradu veličastna „Parada 75“. Na njej so sodelovali ešaloni in podešaloni borci revolucije, predstavniki naše armade, gojenci vojaških akademij in šol kopenske vojske, letalstva, mornarice, graničarjev, planincev in pehote, pripadniki teritorialne obrambe, športniki in predstavniki vseh poveljnih generacij. Na televizijskih ekranih pa smo lahko spremljali tudi našo vojno tehniko in oborožitev. Mimo slavnostne tribune, na kateri je bil predsednik republike in ZKJ maršal Josip Broz Tito, je strumno korakalo tudi pet članov teritorialne obrambe občine Velenje: Breda Leskošek, Tatjana Praznik, Ivan Blažič, Vili Valand in Jože Pečnik.

V Ravnah razvite prapora

V praznovanje 30. obletnice osvoboditve se želijo čimbolj slovesno vključiti tudi krajanje Raven. Tako bo krajevna organizacija zveze združenj borcev NOV Ravne v nedeljo, 25. tega meseca ob 15. uri pripravila pri šoli proslavo, na kateri bo imel slavnostni govor predsednik občinske konference SZDL Velenje Martin Primožič. Ob tej priložnosti bodo razvili tudi prapor ZZB NOV Ravne.

V kulturnem programu bodo nastopili učenci-recitatorji s centralne šole Biba Roček Šoštanj in podružnične šole v Ravnah, program pa bo popestril tudi njihov rojak Maks Kumer s svojim ansamblom. Po proslavi bo igral ansambel Maksa Kumra še za ples.

Krajevna organizacija ZZB NOV Ravne pričakuje, da se bo njihove proslave na dan mladosti udeležilo čim več občanov iz vse Šaleške doline pa tudi delegacije sosednjih organizacij s prapori.

Pokrovitelj proslave bo trgovsko podjetje ERA Velenje.

thermotal

JUTEKS tekstilna tovarna
63310 Žalec — Slovenija

PRIPOROČAMO NENADOMESTLJIVO, TOPLO TALNO
OBLOGO THERMOTAL

Dezinfekcija pitne vode z ozonom

Dezinfekcija pitne vode se lahko izvrši s fizikalnimi načini (s toploto, baktericidnimi žarki, ultra-zvokom) in kemičnimi načini z dodajanjem močnih oksidacijskih sredstev (joda, kalcijevega permanganata, klora, ozona). V praksi se uporablja v glavnem le kloriranje in ozoniranje pitne vode.

Dezinfekcija pitne vode z ozonom je v zdravstvenem pogledu, po okusu, vonju in barvi vode ter retencijskim časom ozona z vodo najugodnejša. Kljub svojim prednostim se je začelo s širšo uporabo ozona šele v zadnjem desetletju. Razlog je bil predvsem v nezanesljivosti tehnično zahtevnih naprav, ki niso bile v preteklosti tehnično dovolj izpopolnjene. Ozon (O₃) je alotropska modifikacija kisika. V plinastem stanju je svetloplave barve in izredno osvežujočega vonja, do čim je v tekočem stanju izrazito azurno plav.

Da se iz kisika pridobi ozon je potrebna energija, da se kisikova molekula O₂ razbije na atome kisika, ki se nato povežejo z molekulami kisika v zraku in ustvarijo ozon. Ta reakcija je v kemijskem smislu izražena:

Ozon v priridi nastaja v višjih slojih atmosfere iz kisika

pod vplivom ultravijoličastih žarkov večjih valovnih dolžin. Tehnično pa se pridobiva s pomočjo ozonatorja pod vplivom električnega toka visoke napetosti.

Dezinfekcija pitne vode z ozonom je v zdravstvenem pogledu najugodnejša, ker se vodi ne dodajajo nikakšne kemikalije, saj razpada ozon že v zelo kratkem času v kisik, ki je v vodi običajno zaželen. Pri potrošnikih vode iz krajevnega vodovodnega omrežja se ozon v nobenem primeru ne pojavlja. Ozoniranje vode ne spreminja narave pH vrednosti vode (vsebinsa vodikovih jonov v 1 litru vode).

Doziranje ozona se ravna po stopnji bakteriološkega onečiščenja vode in je v mejah od 0,3 do 2 g/m³ vode, običajno okoli 1,0 g/m³ vode. Potrebni kontaktni čas ozona z vodo ne presega 10 minut, običajno pa zadostuje že samo nekaj minut za doseganje popolnega dezinfekcijskega učinka.

Ozoniranje pitne vode je zaradi najvišjega oksidacijskega potenciala od vseh sicer uporabljenih oksidantov v bakteriološkem smislu zdaleč najučinkovitejše, saj je hitrost uničenja bakterij 600 do 3000-krat večja od hitrosti uničenja s klorom, nima pa depojnega učinka, ker

v ozonirani vodi ni in ne sme biti prebitnega ozona.

Zaradi tega je potrebno v primeru zahteve po možnih bakterioloških učinkih, npr. pri starih korodiranih vodovodnih omrežjih pitne vode ozonirani vodi dodajati še aktivni klor kot depo, vendar le v minimalnih množinah, ki sploh niso zaznavne.

Bistveni razlog vse večje uporabe postopka ozoniranja namesto klasičnega postopka kloriranja pitne vode pa tiči v tem:

- Popolna dezinfekcija pitne vode.
- Popolno uničenje virusov. Ugotovljeno je, da klor nekatere viruse (vraničnega prisada itd.) ne uniči.
- Skoraj v celoti eliminira slab okus in vonj pitne vode. V pravilnem kloriranju pitno

vodo sicer dobro razkužimo, zaradi tvorbe s klorom suptituiranih organskih spojin pa nastaja pogosto neugoden priokus in vonj v vodi, vtem ko da ozon vodi svežino in pitkost.

- Izloča železo in mangan.

- Ne znižuje karbonatne trdote. Kloriranje vode povzroča znižanje karbonatne trdote za 0,040 dH za vsak mg klora na liter vode. (1° dH ustreza vsebini 10 mg CaO ali 7,14 mg MgO na 1 liter vode).

Iz navedenih razlogov je razvidno, da je dezinfekcija pitne vode z ozonom najugodnejša, zato načrtujemo za Velenje in celotno Saleško dolino ozonske čistilne naprave. Na ta način bomo ugodili občasnim pritožbam potrošnikov pitne vode glede okusa in vonja tega osnovnega vira življenja.

KOC Velenje DE Vodovod

poroke

- Franc STAJAN, roj. 1950, rudar iz Kavč št. 48 in Marjana GOMILŠEK, roj. 1951, šivilja iz Kavč št. 46.
- Jernej RAVNJAK, roj. 1950, izolater iz Šoštanja, Heroja Gašperja 4 in Agica ANCLIN, roj. 1957, delavka iz Hrastova
- Ivan SUŠA, roj. 1938, sofer iz Velenja in Genovefa CIMER, roj. 1945, uslužbenka iz Wrocława
- Stanko REZAR, roj. 1955, rudar iz Bakovc in Zdenka CAMLEK, roj. 1954, natakarica iz Podkrajja pri Velenju
- Bojan MIKLAVZINA, roj. 1951, sofer iz Škal in Vanda FORŠTNER, roj. 1957, delavka iz Kavč
- Jožef SKLEDAR, roj. 1933, avtomehaničar iz Brezule in Ida DOBAJ, roj. 1935, kuharica iz Brezule
- Ivan LENART, roj. 1951, delavec iz Završ in Jožica GRM, roj. 1958, delavka iz Saleka
- Milan DRAGAR, roj. 1952, kovinostrojar iz Pesja in Ivanca SEVNIK, roj. 1957, delavka iz Velenja
- Ludovik SVETINA, roj. 1946, rudar iz Konovega in Marija VOŠNJAK, roj. 1946, čistilka iz Konovega
- Branko BRECL, roj. 1953, mesar iz Brdc in Eva PEČKO, roj. 1955, delavka iz Paškega Kozjaka
- Jože VERDEV, roj. 1945,

orodjar iz Velenja in Duška POLAJŽER, roj. 1956, delavka iz Velenja

- Jurij SREBOTNIK, roj. 1951, strojni tehnik iz Velenja in Vojka KOVAC, roj. 1954, ekonomski tehnik iz Velenja

- Franc JELEN, roj. 1950, električar iz Arnač iz Amalija ČERENAK, roj. 1953, delavka iz Bevč

- Stanislav RAVNJAK, roj. 1949, avtomehaničar iz Velenja in Frančiška HRIBERŠEK, roj. 1954, delavka iz Pake pri Velenju

- Ivan KOREN, roj. 1950, čevljar iz Velenja in Angela KUBALE, roj. 1955, delavka iz Velenja

- Janko ŠKRUBA, roj. 1951, sofer iz Podkrajja pri Velenju in Majda KOREN, roj. 1954, šivilja iz Velenja

- Josip IVANČIČ, roj. 1953, tesar iz Maribora in Stanislava GODEC, roj. delavka iz Velenja

- Miroslav ZAKRAJŠIČ, roj. 1953, mesar iz Velenja in Majda OBELŠAR, roj. 1954, delavka iz Velenja

- Kečkemet Ivan, roj. 1954, strojni ključavničar iz Velenja in Manica SKAZA, roj. 1956, delavka iz Podkrajja pri Velenju

- Karl KOVAČIČ, roj. 1951, uslužbenec iz Velenja in Milena ZEVART, roj. 1949, ekonomist iz Velenja

- Karl GRILEC, roj. 1944, dip. inženir živ. tehnologije iz Saleka in Zorislava RESNIK, roj. 1950, ekonomski tehnik iz Saleka

KOMUNALNI OBRATNI CENTER VELENJE n.sub.o. TOZD Komunalna

vabi k sodelovanju

več upokojenih RUDARJEV za izdelavo kratkih podzemnih rovvov za vodovod

Zaposlitev je priložnostna in bo trajala tri mesece.

Kandidati naj se zgledajo v kadrovske službi DO, Koroška cesta 46, do 30. 5. 1975, kjer bodo dobili podrobnejše informacije o zaposlitvi.

STANOVANJSKO PODJETJE VELENJE

Odbor za medsebojna razmerja

objavlja prosta delovna mesta, in sicer za:

1. GRADBENEGA INŽENIRJA
2. PRAVNIKA
3. VEČ HIŠNIKOV in ČISTILK

Pogoji:

pod 1. gradbeni inženir z diplomom za visoke gradnje, ki bo opravljal službo nadzora pri gradnji stanovanj. Zaželeno je nekajletna praksa v operativnem delu;

pod 2. diplomirani pravnik za vodenje pravnih zadev v združenem delu in pravnih zadev za interesno skupnost;

pod 3. za hišnike pridejo v poštev upokojenci, ker so ta dela priložnostna oziroma trajajo le nekaj ur na dan. To velja tudi za čistilke za čiščenje stopnišč v posameznih stanovanjskih hišah.

OD po samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v delovni organizaciji. Interesenti naj pošljejo svoje prošnje v 15 dneh po objavi tega razpisa na navedeni naslov.

»DINOS« Ljubljana, poslovna enota Celje,

objavlja naslednja prosta delovna mesta za skladišče v Velenju:

1. VODJO SKLADIŠČA
2. PREVZEMALEC - PRODAJALEC

POGOJI:

1. VK trgovski delavec z najmanj 5 leti delovnih izkušenj ali KV trgovski delavec z 8 leti delovnih izkušenj.

2. KV trgovski delavec ali delavka s 5 leti delovnih izkušenj, poklicna ali administrativna šola za vodenje administracije in blagajne.

Osebnih dohodek po samoupravnem sporazumu o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe sprejema »DINOS«, poslovna enota Celje, Resljeva 8 ali neposredno Komunalni zavod za zaposlovanje v Velenju. Nastop dela možen takoj ali po dogovoru.

Prednost imajo kandidati, ki imajo stalno bivališče na območju občine Velenje.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE

OBVEŠČA vse zainteresirane, da bo v izobraževalni sezoni 1975/76 organizirala naslednje oddelke ŠOL ZA ODRASLE:

1. Osnovna šola za odrasle - 7. razred

pogoji za vpis: uspešno končan 6. razred osnovne šole, starost nad 17 let;

2. Osnovna šola za odrasle - 8. razred

pogoji za vpis: uspešno končan 7. razred osnovne šole, starost nad 17 let;

3. Administrativna šola (dvoletna) - 1. letnik

pogoji za vpis: uspešno končana osemletka, starost nad 18 let;

4. Delovodska šola strojne stroke (dvoletna) 1. letnik

pogoji za vpis: uspešno končana poklicna šola strojne stroke, 3 leta prakse v strojni stroki;

5. Delovodska šola elektro stroke (dvoletna) - 1. letnik

pogoji za vpis: uspešno končana poklicna šola elektro stroke, 3 leta prakse v elektro stroki;

6. Ekonomska srednja šola za odrasle (štiriletna) - 1. letnik

pogoji za vpis: uspešno končana osemletka, starost nad 18 let;

7. Ekonomska srednja šola za odrasle (štiriletna) - 3. letnik

pogoji za vpis: doseženi pogoji za vpis v 3. letnik v ESS za odrasle, uspešno končan 2. letnik ESS v redni šoli in starost nad 18 let; uspešno končan 2. letnik sorodnih šol (potrebno je opravljati diferencialne izpite) in starost nad 18 let.

Vse navedene šole bodo organizirane v sodelovanju z ustreznimi matičnimi šolami. Informativni vpis lahko zainteresirani opravijo na Delavski univerzi Velenje, Titov trg št. 2, vsak dan, razen sobote od 7. do 12. ure, ob ponedeljkih in sredo pa tudi od 15. do 18. ure. Ob vpisu je potrebno predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v šolo. Navedeni oddelki šol za odrasle bodo organizirani pod pogojem, da se bo zanje prijavilo dovolj slušateljev.

GIP »VEGRAD«, VELENJE

razpisuje za šolsko leto 1975/76 naslednja prosta učna mesta za poklice:

- 25 ZIDAR
- 5 TESAR
- 4 ZELEZOKRIVEC
- 4 PEČAR
- 2 SLIKOPLESKAR
- 2 OBRATNI ELEKTRICAR
- 2 AVTOMEHANIČAR
- 2 STROJNI KLJUČAVNIČAR

Prošnji za sprejem je treba priložiti:

- spričevalo o uspešno končani osnovni šoli,
- zdravniško spričevalo o sposobnosti za poklic,
- rojstni list.

Za šolsko leto 1975/76 bomo podelili štipendije za naslednje šole:

- 1 FAGG GRADBENIŠTVO
- 1 PRAVNA FAKULTETA
- 1 FNT ELEKTROTEHNIKA
- 1 FNT STROJNIŠTVO
- 1 VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE
- 2 TEHNIŠKA ŠOLA GRADBENA SMER
- 2 EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA

Prosilci naj pošljejo prošnjo na obrazcu 1,65 »Prošnja za štipendijo«, priložijo pa prepis oz. fotokopijo zadnjega spričevala.

Prošnje pošljite do 10. julija 1975 na naslov: GIP »VEGRAD«, Velenje, kadrovske oddelke, Prešernova 9a, 63320 VELENJE.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža

FRANCA KAVŠAKA

se iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Se posebej pa se zahvaljujemo upravi REK, tov. Medvedu in Kumru.

Zalujoči: žena z otrokoma, oče in mati ter Cilka

ZAHVALA

V najlepšem mesecu, polnem cvetja, smo za vedno izgubili dragega sinka in brata

Bogdana Meža

Se preden je dopolnil 13 let, je utihnil njegov prirčen smeh. Ob tej težki izgubi posebna zahvala vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih prvi priskočili na pomoč. Prav tako tudi gasilskemu društvu Pesje, kolektivu RŠC, učiteljskemu zboru osnovne šole A. Askerc, rešilni službi - tov. Zapošku, govornikom za poslovilne besede in g. Šmonu. Hvala tudi vam, dobri ljudje. Hvala vsem, ki ste Bogdana zasuli z belim cvetjem in ga v tako velikem številu pospremili v njegov prerani grob.

Zalujoča družina

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta in brata

Adolfa Nahtigala

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so mu bili v pomoč v najtežjih trenutkih. Nadalje se zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje ter za izraženo ustno ali pismeno sožalje. Zahvaljujemo se organizaciji ZZZB - Ravne, sodelavkam in sodelavcem iz TGO Gorenje, REK in Mizarstvo-Tesarstvo Ljubljana Polje. Posebna zahvala govornikom Francu Soviču, Zdravku Mevcu, Milošu Volku, Francu Hodomalu ter pevcem. Najiskrenejše se zahvaljujemo č. gospodu Martinu Tajniku za obred, za poslovilne besede in spremstvo.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Tone, Franci, Jože in Miha z družino, hčerki Mici z družino, Danica s Hermanom ter sestra Angela in brat Franc

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moža

Pavla Repnika ml.

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Prirčna hvala tov. Valenciju za izrečene poslovilne besede, rudarski godbi za odigrane žalostinke, pevcem za odpete pesmi in sodelavcem Elektrostrojnega obrata REK Velenje. Posebna zahvala tov. Stropniku za poslovilne besede ob grobu ter vsem drugim prijateljem in znancem, ki so darovali vence in cvetje in mi pomagali ob težkih trenutkih ter mi pismeno in ustno izrekli sožalje.

Zalujoča: žena Marija in drugo sorodstvo

Kamion „HENSHEL“ nosilnosti 5 t, pripravljen za tehnični pregled, ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

Na občinskem prvenstvu v nogometu za šolsko športno društvo osnovnih šol je sodelovalo 6 moštev, ki so tekmovala v dveh skupinah.
Rezultati: Šoštanj B. Letonje (Smartno): KD Kajuh (Šoštanj)

4:0 (1:0), KD Kajuh: B. Roček (Šoštanj) 3:0 (1:0), B. Letonje: B. Roček 3:0 (2:0).
Velenje – G. Šiliha: MP Toledo 1:1 (0:0), G. Šiliha: A. Aškerc 0:2 (0:1), A. Aškerc:

MP Toledo 2:0 (2:0). V finalnem srečanju sta se pomerila zmagovalca skupine B. Letonja in A. Aškerc. Zmagali so Šmarčani z rezultatom 1:0 (0:0) in se uvrstili na področno prvenstvo.

● **ATLETIKA**

Slavje velenjskih atletov v Ljubljani

Trojna zmaga velenjskih atletov v tekmovalnem delu XIX. pohoda po poteh partizanske Ljubljane je najljepši prispevek velenjskega-atletskega kluba k 30. obletnici osvoboditve, je dejala predsednica AK Velenje Vera Zupančič.

V tekmovalnem delu so slavili zmago velenjčani. V partizanskem maršu na 25 km so atleti Milan Bolek, Peter Anič in Spasoje Tešanovič prispeli prvi na cilj sredi Ljubljane in pustili za seboj 110 ekip med njimi tudi favorizirane atlete Klavarja iz Celja.

V partizanskem maršu za ženske na 8 km so napovedovali zmago celjankam, ki so bile že 6-kratne zmagovalke te napore tekmovalne discipline. Zato ni slučaj, da je uradni napovedovalec, ne da bi preveril, za katere atletinje gre, sprva napovedal, da so zmagale celjanke, ko so prihitele na cilj velenjčanke Andreja Šverc, Renata Zupančič in Majda Potočnik.

Tretjo zmago pa je dosegla trojica Boris Britovšek, Zvone Hižar in Edo Hojan v štafeti zmage 3 x 1000 m. V prvi predaji so bili v ospredju atleti ljubljanske Olimpije. Zadnji tekač velenjske štafete Edo Hojan je zaostanek 25 metrov nadoknadil in 200 m pred ciljem prehitel ljubljancina in zmagal v velikem slogu.

Tudi druge ekipe AK Velenja so se izkazale – na 25 km 5. mesto (Jakob Grošelj, Tone Vodenik in Stanko Koselj) V teku štafete zmage – 5. mesto (Ludvik Falnoga, Ivan Lampret in Franc Markelj). Ženske štafeta zmage 3 x 600 m – 5. mesto (Marina Sluga, Anica Hojan in Zdenka Vodeb).

Trenerja velenjčanov Valter in Martin Stajner nista skrivala zadovoljstva, saj je njuno delo kronano z uspehom, ki so mu bili priče številni gledalci ne samo v Ljubljani, ampak tudi gledalci pri TV sprejemnikih širom Jugoslavije.

KINO

Petek, 16. maja – REDNI KINO VELENJE: italijanski barvni zgodovinski film MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSA ob 17.30.

Sobota, 17. maja – REDNI KINO VELENJE: italijanski zgodovinski film MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSA ob 17.30 in MOJE PESMI, MOJE SANJE, ameriški barvni glasbeni film ob 19.30.

Nedelja, 18. maja – REDNI KINO VELENJE – OTROŠKA MATINEJA: italijanski pustolovski film CRNI GUSAR ob 10. uri.

Nedelja, 18. maja – REDNI KINO VELENJE: ameriški barvni glasbeni film MOJE PESMI, MOJE SANJE ob 17.30 in 19.30.

Torek, 20. maja – REDNI KINO VELENJE: italijanski barvni kriminalni film OBTOŽBA ZA UBOJ STUDENTA ob 17.30 in 19.30.

Sreda, 21. maja – REDNI KINO VELENJE: ameriški barvni glasbeni film ROLINGSTONSI ob 17.30 in 19.30.

Četrtek, 22. maja – REDNI KINO VELENJE: ameriški barvni glasbeni film ROLINGSTONSI ob 17.30 in 19.30.

Petek, 23. maja – REDNI KINO VELENJE: angleški barvni vojni film BITKA ZA ANGLIJO ob 17.30.

Sobota, 24. maja – REDNI KINO VELENJE: angleški barvni vojni film BITKA ZA ANGLIJO ob 17.30 in 19.30.

Nedelja, 25. maja – REDNI KINO VELENJE: angleški barvni vojni film BITKA ZA ANGLIJO ob 17.30 in 19.30.

Ponedeljek, 19. maja – KINO-LEDALIŠČE VELENJE: italijanski barvni kriminalni film OBTOŽBA ZA UBOJ STUDENTA ob 20. uri.

Ponedeljek, 26. maja – KINO-LEDALIŠČE VELENJE: španska dvna drama ANA MED VOLKOV ob 20. uri.

Sobota, 17. maja – KINO „KAUH“ ŠOSTANJ: amer.-jug.-ital. barvni western PROTIVA ob 19.30.

Nedelja, 18. maja – KINO „KAUH“ ŠOSTANJ: ameriška barvna kriminalka MAFIJA PROTI INSPEKTORJU TIBSA ob 17. in 19.30.

Sreda, 21. maja – KINO „KAUH“ ŠOSTANJ: nemški barvni western VELIKI POGLAVAR ob 9.30.

Četrtek, 22. maja – KINO „KAUH“ ŠOSTANJ: ameriški barvni kriminalni film „F“ kakor FLINT ob 19.30.

Sobota, 24. maja – KINO „KAUH“ ŠOSTANJ: ameriški kriminalni barvni film SHAFTOV VELIKI PODVIG ob 19.30.

Nedelja, 25. maja – KINO „KAUH“ ŠOSTANJ: ameriški barvni western KAVBOJI ob 17. in 19.30.

Uspešno le v drugem delu

Nogometiši Šmartnega so premagali tudi osemnajsto oviro, tokrat tretjeuvrščeno ekipo Branika iz Maribora. Gostje so prišli v Šmartno z očitno željo iztržiti vsaj točko, saj so od prve minute dalje igrali z osmimi igralci v obrambi in preko protinapadov z dvema igralcema skušali doseči zadetek. Ta načrt so v prvem

polčasu tudi v celoti izkoristili, saj so preko A. Podgorška povedli z 1:0. Drugi del so domači igralci začeli uspešneje in takoj v prvih minutah rezultat izenačili ter kmalu nato povedli iz enajstmetrovke, ko so Vizoviška zrušili v kazenskem prostoru. Strelec je bil Prašnikar. Ko je vse kazalo, da se rezultat ne bo več spremenil, je Omladič z lepim strelom iz neposredne bližine dosegel tretji zadetek.

Denžič, Podvratnik, A. Podgoršek, F. Podgoršek, Kompan (G. Omladič), Žalig (A. Omladič), Vizovišek, Hribernik, Prašnikar, Benetek.
J. KRANJC

Raketarji za praznik

Prizadevni člani raketne sekcije Ljudske tehnike iz Šmartnega ob Paki so v počastitev praznika dela, dneva OF in 30. obletnice osvoboditve pripravili nastop nekaterih raketnih društev iz Slovenije. Na tej tradicionalni prireditvi, ki se je že ustalila v programu slovenskih raketnih društev, so letos nastopile ekipe Vladimir Komarov iz Ljubljane, Jurij Gagarin iz Logatca, Vega iz Sevnice, Saturn iz Kranja in domači raketarji. Preko dvesto gledalcev, ki so prišli v Log pri Šmartnem ob Paki je bilo navdušeno nad ekshibicijo slovenskih raketarjev, saj so videli petdeset uspešnih startov najrazličnejših raketnih modelov. Vsi sodelujoči so bili navdušeni nad dobro organizacijo te revije, ki jo je pripravilo društvo Ljudske tehnike. Omeniti velja, da se bo mladinska ekipa raketarjev tega društva 16., 17. in 18. tega meseca udeležila državnega prvenstva v Beogradu.

J. KRANJC

Nepričakovan poraz

V 18. kolu UCNL je Rudar igral v Tišini proti domači enajsterici in nepričakovano izgubil z rezultatom 3:1 (0:1).

Velenjčani so bili v prvem delu boljši in dosegli tudi gol, katerega strelec je bil Dušan Frangeš. To pa je bilo premalo, saj so domačini v nadaljevanju za vsega 5 minut naprej iz 11-metrovke izenačili in nato še z enim kazenskim strelom prišli v vodstvo 2:1. Zmago so kronali še z enim zadetkom.

RUDAR: Matič, Oljaša, Smajlovič, Krsmanovič, Hanžekovič, Sofklič, D. Frangeš, Tatalovič (R. Frangeš), Nedeljkovič, Popov, Zolger.

Trim steza za Šoštanjčane

V Šaleški dolini se lahko pohvalimo, da imamo že dve trim stezi. Lani so jo zgradili v Velenju v gozdu za bazenom, ki pa menda za zdaj ni najbolj obiskana. Verjetno Velenjčani nimamo težav z odvečnimi kilogrami.

Med prvomajskimi prazniki so odprli podobno stezo še v Šoštanju. Speljana je po lepem gozdu v Širokem, ima 20 postaj, dolga pa je 1800

metrov. Ob otvoritvi te pomembne pridobitve za tiste Šoštanjčane, ki jim ni vseeno, ali je njihovo telo okrog pasu vitko ali

okroglo, je spregovoril predsednik „Partizana“ Rudi Bajec. Seveda moramo še povedati, da je dan pred otvoritvijo steze preizkusil tudi predsednik kra-

jevne skupnosti Miloš Volk, 73, in upamo, da so to storili medtem, ko je naša fotografija zagledala beli dan, tudi drugi Šoštanjčani.

● **PLANINSTVO**

Planinci tekmovali

V okviru proslave 30. obletnice osvoboditve v Topolšnici je planinsko društvo Velenje priredilo republiško orientacijsko tekmovalje planincev.

Zanimivega tekmovalja se je udeležilo 15 ekip. Najboljši pa so bili: pri članih: 1. PD Sevnica, 2. PD Radovljica, 3. PD Sežana, 4. PD „Delo“ Ljubljana, 5. PD Idrija, 6. PD Rašica itd. Mladinci: 1. PD Velenje, 2. PD Loče, 3. PD Idrija itd.

GOSTINSKO PODJETJE

»PAKA« Velenje

obvešča vse ljubitelje MINIGOLFA, da igrišče redno posluje in vabi v naravo staro in mlado. Igrišče MINIGOLFA je odprto vsak dan od 14. ure dalje, ob nedeljah in praznikih pa od 10. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Cena vstopnine za mladino 2 dinarja, za odrasle 3 dinarje, ob nedeljah in praznikih za vse enako 3 dinarje.

Tekmovalje za »nagrado 1975« bo v torek, dne 17. junija, ob 14. uri.

Igralce vabimo, da prično s treningi.

ŽELIMO VAM VELIKO RAZVEDRILA!

Pojdimo v Kumrovec!

V nedeljo, 25. maja, bo v Kumrovcu vsakoletni, letos že 23. partizanski marš. Tega tekmovalja na 26 km dolgi progi se vsako leto udeleži veliko dolgoprogascev iz vse Jugoslavije. Lani je na primer prispelo na cilj 69 tekmovalcev.

Tekmovalja se že nekaj let udeležujejo tudi atleti AK Velenje, ki so dosegli vsa leta dobre ekipne uvrstitve, v letih 1972-74 pa imamo tudi presenetljive uvrstitve posameznikov (Koselj dvakrat šesti, Balek lani osmi).

Zakaj vabim, da bi si ogledali to tekmovalje? Tu lahko vidimo človeško moč in slabost, v vseh primerih pa vzdržljivost, pripravljenost za premagovanje velikih naporov. Nekateri tekmovalci pridejo na cilj sveži, drugi „no, boste že videli. Tu se lahko čudimo vzdržljivosti nekaterih petdesetletnikov.

Običajno je zadnja leta najstarejši tekmovalcec sedaj že 54-letni zagrebški krojač Ivan Starek, ki je to težavno progo pretekel že 21-krat. In nikar ne mislite, da pride med zadnjimi na cilj. Njemu podobni so dr. Stajmer iz Maribora, Josip Popovac iz Zagreba...

Ta tek je torej priložnost, da ob pogledu na tekmovalce razmišljamo o svojih telesnih zmogljivostih; če pa hočemo biti globlji, pa lahko razmišljamo o življenju na sploh – mogoče se nam bo utrnila kakšna koristna misel.

Na koncu nekaj napotkov tistim, ki bi se na ta dan odločili potovati v Kumrovec. Start je ob 10. uri pred rojstno hišo predsednika Tita, prve tekmovalce pa lahko pričakujete na istem mestu nekako uro in 23 minut kasneje. Promet je nekaj časa po startu na tekmovalni progi zaprt, kasneje pa bi tisti, ki bi radi videli, kje se teče, lahko vozili po progi – še velenjske atlete bi lahko grede vzdobujali, mogoče tudi mene.

JAKOB GROŠELJ

hotel paka

NAŠ ČAS je ustanovila občinska konferenca SZDL Velenje – Izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo v ustanavljanju – Uredništvo in uprava Velenje, Titov trg 2, p. p. 89, telefon 063) 850-087 – Redakcija Ljuban Naraks, Stane Vovk in Rudi Ževart – Tehnični urednik Franci Lazovec – Časnik je kot štirinajstnevnik „Šaleški rudar“ izhajal od 1. maja 1965 do 1. januarja

1973 – Zdaj izide vsak petek – Cena je 2 dinarja – Letna naročnina je 80 dinarjev – Za inozemstvo 150 dinarjev – Tekoči račun št. 5280-678-55263 pri SDK podr. Velenje – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tisk Ljudska pravica, Ljubljana – Po mnenju sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 8. 2. 1974) se za NAŠ ČAS ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Vez bratstva in prijateljstva

Ko je pred leti v nekaterih krajih naše občine gostoval moški pevski zbor iz Doline pri Trstu, si je malokdo predstavljalo, da je bil s tem položen temeljni kamen pristnega prijateljstva in izmenjave kulturnih izročil zamejskih Slovencev iz Trsta in okolice ter občanov občine Velenje. Letošnje po-

novno gostovanje istega zbora in folklorne skupine „Stu ledi“ iz Trsta je pokazalo, da se je to prijateljsko sodelovanje že spreverilo v tradicionalno in da v prihodnjih letih lahko od njega pričakujemo še marsikaj zanimivega.

Obe omenjeni skupini sta se radi odzvali povabilu Šaleške

folklorne skupine in z dvema nastopoma prikazali delček iz bogatega kulturnega življenja Slovencev v Italiji. V petek, 25. aprila so pripravili nastop v novem kulturnem domu v Soštanju, naslednjega dne pa v restavraciji tovarne Gorenje, tokrat samo folklorna skupina, ker so pevci že prejšnji večer odpotovali domov. Vmes pa so bili njihovi gostitelji mladinci iz Šmartnega ob Paki, ki so mladim plesalcem nudili prenočišče in jih popeljali na izlet v Logarsko dolino. Že tako kratek čas bivanja zamejskih rojakov pri nas je zadostoval, da se je med njimi in mladimi Šmarčani, ki so bili ves čas z njimi, vzpostavila trdna in neizbrisna prijateljska vez. Kar težko jim je bilo ob slovesu, čeprav so se zavedali, da se bodo kmalu spet srečali. Član

za naše delo in življenje moramo črpati iz matičnega debela. Če ne bi mi sami v zamejstvu gojili naših običajev in jih posredovali iz roda v rod, bi naše delovanje bilo zaman. Zato nas priznavajo tudi tisti, ki nas ne marajo. S peštrim političnim delom in s tem, da gojimo našo ljudsko kulturo lahko z upanjem gledamo v bodočnost, v boj za ohranitev naše manjšine. Skupini, ki sta se vam predstavili, sta le dve izmed mnogih, ki delujejo pri nas. Upamo, da ste bili tudi vi tako zadovoljni z njimi, kot mi z vami.“

Tudi Nadja Kriščak, tehnični vodja folklorne skupine je bila podobnih misli: „Bilo je zares lepo, nepozabno. Kusaš se vam bomo oddolžiti z enako mero gostoljubnosti, ko pridete k nam. Navdušeni smo nad lepotami Logarske doline, škoda je le, da nas je neprimerno opremljene presenetil sneg. Sicer je bilo pa tako še bolj zabavno.“

Hoteli smo, da bi se z vami malo pogovarjali o vaših in naših problemih, toda za vse to je bilo premalo časa. Pa drugič!“

Folklorna skupina „Stu ledi“ (sto ljudi) je nastala v začetku leta 1973.

Komentar tedna

Se skozi celo leto bomo na najrazličnejše načine proslavljali trideset svobodnih let, toda najsvetnejša dneva sta že za nami. Pred nami pa je sedaj še toliko in toliko dni, še cela vrsta nalog, ki jih moramo razrešiti, če želimo uresničiti ustavo, če želimo živeti bolje in še svobodneje. Delo pa je temeljni pogoj za svobodno življenje in najodločnejši odgovor mednarodnemu komplotu reakcije, ki mu je samoupravna Jugoslavija dražilo in tujek v očesu.

Torej gre sedaj za to, da še odločneje poprimemo za delo. Slednje pa ima najrazličnejše pojavnosti, od krajevskih skupnosti in organizacij združenega dela, do republike in zveze. Nikakršna naloga v tem velikem nizu delovnih obveznosti ni manj – ali bolj pomembna. Nekatere so le lažje, druge spet težje razrešljive.

Na to je pred dnevi opozorilo tudi predsedstvo CK ZKJ, ko je ocenjevalo stopnjo uresničeniosti sklepov, ki morajo prispevati k temu, da bi se jugoslovansko gospodarstvo lažje potegnilo iz šlamastike problemov, ki so ali uvoženi (manj), ali pa nosijo predznak „made in Jugoslavija“ (več). Gre tudi za nekatere primere velikih nepokritih investicij, ki so odsev preambicioznih načrtov pregretnih glav, ali kot bi lahko preprosto dejali, še vedno se ne

»ODEJA«

pokrivamo z dovolj dolgo odejo. Tako nam silijo na dan zdaj noge, zdaj roke ...

Seveda smo se v začetku leta – in še prej – dogovorili drugače. Tako, da bo potrebno vlagati predvsem v donosne in uresničljive gospodarske naložbe, nekoliko manj pa v negospodarske. Tudi smo menili, da bi se morali upreti prevelikemu obremenjevanju organizacij združenega dela s preštevilnimi in neusklajenimi prispevki. Tako smo menili, praksa pa ponekod kaže, da še vedno delamo po starem: bo že, če bo ... In če ne bo, bo izgube pokrila občina, republika ali celo zveza.

O ti ljuba preproščina, bi lahko dejali tej miselnosti, če ne bi bila v posledicah vse preveč boleča za žep vsakega med nami. Od kod pa naj občina, republika in zveza vzamejo, če ne na račun nekoga drugega, mogoče celo takega, ki je pravilno načrtoval, sedaj pa naj pokriva neumnost drugih? Takšni „diverzantski mentaliteti“ bo treba stopiti odločno na prste. To je bil tudi eden izmed temeljnih poudarkov minule seje predsedstva CK ZKJ. Naj še poudarimo, da smo to pot govorili o posameznostih, ki še niso prerastle v splošno družbeno prakso. Veliko več je pokazatelj, ki pričajo o tem, da se dogovorjenih – na primer – gospodarskih iztočnic držimo. In prav zaradi tistih, ki delajo pošteno, predvsem pa javno in v skladu z dogovorjeno razvojno politiko, je potrebno s prstom pokazati na tiste, ki ne delajo tako.

MILAN MEDEN

„Karavana prijateljstva“ v Logarski dolini

predsedstva Slovenske prosvetne zveze v zamejstvu Mirko Kapelj je bil poln nepozabnih vtisov. Povedal je: „Presenečen sem nad izredno prisrčnim sprejemom. S Šaleško folklorno skupino in ostalimi skupinami iz vaše občine se že nekaj časa poznamo, tako, da je naše sodelovanje že postalo tradicionalno.“

Za nas, ki živimo izven meja matične domovine in ki se čutimo čistokrvne Slovence, je tako sodelovanje izredno koristno, kajti sokove

V njej pleše nekaj dijakov in študentov, v glavnem pa delavska mladina z vsega tržaškega ozemlja od Medje vasi pa tja do Mišj. O zagnanosti njihovih članov pričajo podatki, da prostovoljno žrtvujejo svoj prosti čas in celo materialna sredstva za stroške vaji in gostovanj.

Rojena je torej vez, prijateljska, delovna, bratska, pomembna za ene in za druge. Za nas, da se bomo zavedali, da nekje onstran meja živijo bratje, ki jim je naša pomoč nadvse dobrodošla in pomembna, za njih, ki je vsak stik z domovino dražji od najdražjega. Zato pobudnikom te vezi vse priznanje.

J. KRAJNC

Red republike s srebrnim vencem za Franca Šmona

Na nedeljski svečani seji občinskega odbora zveze združenj NOV Velenje je prejel član sveta republike SRS in župnik iz Zavodnj Fran Šmon visoko odlikovanje, s katerim ga je odlikoval predsednik Tito. Obrazložitev o tem je na seji prebral sekretar občinske konference SZDL Jože Veber:

Tovariš Franc Šmon je bil rojen leta 1907 v Taboru v Savinjski dolini. Že zelo mlad se je vključil v vrsto naprednih gibanj, zlasti socialnih krožkov, ki so takrat obstajali. Dosti prej kot je začel svoj študij

teologije v Mariboru, se je seznanil s prodirajočo socialistično in komunistično miselnostjo. Vzporedno s teološkim študijem pa je vseskozi povsod naprednih gibanj, zlasti socialnih družbeno angažiranost. Povsod, kjer koli se je pojavil, se je vključeval v

vse mogoče krožke, organizacije, ki so bile v predvojnem času nosilke naprednih misli. Ne le, da je sodeloval, bil je večkrat organizator takih gibanj. Prirjal je tečaje, na katerih je pridobival nove sodelavce in skupaj z njimi naprej širil napredno socialistično misel. V svojem angaziranju se ni omejeval na ozko področje, iskal je stike s podobnimi gibanji celo v drugih državah. Ni bil izredni socialist, povezoval se je tudi s takratnimi komunisti, predvsem s tovarišem Petrom Stantetom, Francem Leskoškom-Luko, največ pa je sodeloval s Tonetom Tomšičem. Zaradi svoje aktivnosti je bil pri cerkvi seveda vseskozi v nemilosti. Premeščali so ga iz kraja v kraj, mu določevali najzakotnejše župnije, celo kaznovali so ga. Na prijavo klerikalcev pa so ga že leta 1932 v Soštanju aretirali in zaprli. Tudi v zaporu ni usahnila njegova revolucionarna zavest. Srečal se je s tovarišem Kraigherjem, Vido Tomšič in drugimi revolucionarji. Ko so ga izpustili, je bil premeščen v Slovanj Gradec, kjer je zopet organiziral predavanja, krožke in seminarje. Ker je bil slovenskemu kleru vseskozi v zobe, so ga do začetka vojne še nekajkrat premeštili. Imel je nekoliko sreče, ker Nemci v začetku vojne niso poznali njegove predvojnne dejavnosti, zato je s svojo aktivnostjo nadaljeval tudi po okupaciji naše domovine. Ko pa je položaj postal že nemogoč, se je tov. Šmon priključil XIV. diviziji. Postal je verski referent pri štabu 4. operativne cone. To dolžnost je opravljal do leta 1945, ko je postal član pokrajinskega odbora OF. Po osvoboditvi je postal član okrožnega odbora OF

v Celju ter sodnik slovenske narodne časti v Celju. Imel je še več funkcij, ki jih je opravljal z veseljem in žarom pravega socialističnega. Bil je referent za kmetijstvo pri okrožnem odboru v Celju, referent za socialno skrbstvo in zdravstvo mesta Celja.

Leta 1949 se je znova vrnil v svoj poklic. Tudi v verski organizaciji ni opustil socialističnih načel in je postal eden od organizatorjev naprednega Ciril-Metodovega društva skupno z nekaterimi drugimi duhovniki-borci. Po prihodu v Zavodnje, kjer še sedaj živi in dela se je nemudoma vključil v delo organizacije ZB, kjer že vsa leta vestno opravlja funkcijo tajnika. Vseskozi je podpiral vse akcije, tako delovne kot politične, ki so v kraju potekale. Ne le, da je napravil največ delovnih ur pri gradnji vaškega vodovoda, celo finančno je podpiral večino akcij. Pri delu organizacije ZB v Zavodnjah je nepogrešljiv, poleg tega je še vedno član odbora za SLO. Njegovo delo in njegovo globoko razumevanje človeka ter zlasti njegovo revolucionarno delovanje skozi vse življenje je pripomoglo, da vaščani v njem ne vidijo toliko duhovnika, kot človeka, ki je izredno veliko storil za izgradnjo naše družbe in se kljub svojim letom še vedno angažira.

Tovariš Franc ŠMON prejme odlikovanje RED REPUBLIKE S SREBRNIM VENCEM za njegovo življenjsko delo: v boju za pravice delavskega razreda pred vojno – za aktivno sodelovanje v oboroženem boju za osvoboditev in izvedbo revolucije ter – za njegovo nesebično delo v povojni izgradnji naše socialistične domovine in za zmago samoupravnega socializma.

Potem ko je sekretar občinske konference SZDL Jože Veber prebral obrazložitev, je predsednik Nestl Zgank izročil visoko odlikovanje Francu Šmonu. Ob tej priliki so članu sveta republike čestitali tudi pionirji.

● NESREČE

Čelno trčenje

Voznik osebnega avtomobila Peter Marovt je 5. maja pripeljal po cesti II. reda iz Arje vasi proti Velenju. V Pirešici ga je prehitel v manjšem nepreglednem ovinku voznik neznanega osebnega avtomobila. V tem trenutku je pripeljal iz nasprotni smeri s precejšnjo hitrostjo voznik osebnega avtomobila Miran Britovšek, ki se je nekoliko ustrašil. Na cestišču ga je začelo zanašati in po nekaj metrih vožnje je čelno trčil v Marovta, ki je bil z avtomobilom na svoji polovici cestišča. Miran Britovšek, Peter Marovt in njegov sopotnik Vlado Lamešič so bili lažje telesno poškodovani. Na obeh vozilih je za okoli 10.000 dinarjev škoda.

● Z neprimerno hitrostjo v ovinek

V Bevčah pri kamnolomu št. 15 je 4. tega meseca voznico osebnega avtomobila CE 639-88 Sonjo Šoster v ostrem desnem nepreglednem ovinku zaneslo zaradi neprimerne hitrosti na desno stran cestišča. Zaradi močnega sunka krmila nazaj v levo se je vozilo obrnilo za 90 stopinj in z desnimi vrati zadelo v srednji lev del tovornega avtomobila s prikolico MB 677-63, ki je pripeljal iz nasprotni smeri. Voznik tovornega avtomobila Kristjan Krenker je takoj zavrl in zapeljal prek bankine na travnik, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Za njim je iz Velenja vozil voznik osebnega avtomobila MB 718-56 Jusuf Garibovič in močno zavrl, da ni trčil v zadnji del tovornjaka. V tem trenutku se je v njegovo vozilo zaletel zaradi prekratke varnostne razdalje voznik osebnega avtomobila LJ 144-135 Janez Tomšič. Sopotnica v avtomobilu CE 639-88 Jožica Strelec je pri nesreči dobila lažji pretres možganov in poškodbe po glavi. Škoda na vozilih so ocenili na 30.000 dinarjev.

● Zaletel se je v neosvetljeno zaporo

Ferdo Borovnik, voznik kolesa z motorjem, se je 3. maja pripeljal po novi cesti iz Skal proti Velenju. Na križišču te ceste s cesto Hrastovec-Velenje – ta del ceste je še v gradnji – se je zaletel v neosvetljeno cestno zaporo. Borovnik je zaporo zlomil in nato skupaj s kolesom drsel po cesti še 15 metrov in obležal. Dobil je pretres možganov in si zlomil desno roko. Po celem telesu pa je imel odrgnine. Odpeljali so ga v slovenjegraško bolnišnico.

Cestna zapora je bila napravljena iz navadnih desk, na njej pa je bil pritrjen znak: prepovedan promet v obe smeri.

● Ni upošteval prednostne ceste

V petek 2. maja ob 19.55 je voznik neregistriranega mopeda Gregor Drev pripeljal po neprednostni Aškerčevi na glavno cesto Soštanj-Velenje. Pred prihodom na glavno cesto je stop znak. Drev ni upošteval prednostne ceste in zapeljal na križišču. V tem trenutku je iz Velenja pripeljala voznica Vera Breznik z osebnim avtomobilom MB 321-75 in trčila v mopedista, ki je vozil brez luči. Dreva je vrglo na krov motorja, z glavo je razbil vetrobransko steklo, nato pa je obležal na cestišču. Dobil je hude telesne poškodbe.

● Zapeljal po hribu navzdol

V Lajšah je 3. maja avtomobilist Bojan Ovčjak, ki je pripeljal v smeri Soštanj-Zavodnje, z avtomobilom CE 716-29 zapeljal na skrajno desno stran ceste. Tam je na cesti posul bolj drober pesek, zaradi česar je začelo vozilo vleči na bankino. Voznik je prehitro zavil v levo in zapeljal čez cesto po hribu navzdol. Med vožnjo je zadel z levo bočno stranjo vozila v drevo. Avtomobil je obrnilo za 360 stopinj, nato je zdrsel do žične ograje, kjer je obstal v nasprotni smeri vožnje. Ob udarcu v drevo in steber žične ograje je na vozilu nastalo za 20.000 dinarjev škode.

Na zatožni klopi

Iz občinskega sodišča v Soštanju so nam sporočili, da je javni tožilec obtožil več občanov iz velenjske občine, ker so se prekršili zoper zakon. Obtožbe, o katerih pišemo, še niso pravomočno končane in bodo obravnavane pred senatom občinskega sodišča v Soštanju.

Jožeta Pečnika iz Velenja, Jenkova številka 1 je javni tožilec obtožil, da je storil kaznivno dejanje krive ovadbe po členu 282/IV KZ, ker je naznanil storjeno kaznivno dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, čeprav je vedel, da tako dejanje ni bilo storjeno. Jože Pečnik je namreč 17. junija lani prijavil na Postaji milice Velenje, da je neznan storilec vozil njegov osebni avtomobil in ga karamboliral. To pa ni bilo res, ker se je Pečnik s svojim avtomobilom sam zaletel. Zato bo sodišče na razpravi ugotavljalo, če Pečnik ni krivo ovdal zavoljo tega, da bi mu zavarovalnica povrnila odškodnino.

Tujo stvar sta poškodovala Danilo Urbančič iz Velenja, Tomšičeva 26 in Martin Ribar iz Velenja Tomšičeva 2 skupaj z mladoletnim G. F. Zato se bosta morala pred občinskim sodiščem zagovarjati po čl. 257/I KZ. V bifeju na kopalnišču v Velenju sta 22. marca lani razgrajala, čeprav sta bila opozorjena, in razbila tri stole ter oškodovala velenjsko komunalno podjetje za 1.500 dinarjev. Za to kaznivno dejanje je zagrožena denarna kazen ali zapor do treh let. Nad tolikšno kaznivo se naj zamislijo vsi, ki večkrat razgrajajo in poškodujejo tuje stvari v gostiščih.

Javni tožilec je obtožil Dominika Češka iz Velenja, Jenkova 6, da je storil kaznivno dejanje hude telesne poškodbe po čl. 141/I KZ, ker je hudo telesno poškodoval Slavka Koreniča.

Alojz Krešalj, šofer iz Andrečev, 50, pa je storil kaznivno dejanje tatvine po čl. 249/I KZ. Javni tožilec je obtožil navaja, da je 6. februarja 1972 vzel na gradbišču Vegrada v Velenju 10 plošč bosank, ki so bile vredne 1.360 dinarjev. Pravijo, da sodni mlini meljejo počasi, a zagotovo! Ta rek velja v tem primeru. Na sodišče je sorazmerno pozno poslal obtožbo javni tožilec.

Na parkirišču v Velenju je Franc Verk iz Sladrove 12, dne 14. februarja 1972, odmontiral prednje kolo z avtomobila, ki je last Antona Šverca. To kolo je potem uporabil za svoj avtomobil in navedel, da je rabil rezervno kolo. To pa je tatvina, za katero je po zakonu (čl. 249/I KZ) zagrožena kazen zopora ali strogi zapor do petih let.

Javni tožilec je obtožil še Antona Lopana, da je protipravno vzel motorno vozilo Francu Korenu, dne 26. 6. 1973 v Paki ter se z njim odpeljal proti Velenju. Med potjo pa je imel prometno nesrečo in je na avtomobilu nastalo škode za 8 tisoč dinarjev.

DO 31. MAJA nudimo stanovanjsko opremo

PROIZVAJALCEV SLOVENIJALES NUDIMO KREDIT DOSTAVA NA DOM

era OD 5 DO 15% CENEJE! SO DOBNA OPREMA